

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ III. KURULTAYI

(24 - 25 Eylül 1966 - Kayseri)

GÜNDEM ve PROGRAM

24 EYLÜL 1966, CUMARTESİ

Saat

- 9.00 Yoklama ve kayıt (İl Halk Kütüphanesi Girişi)
9.30 Atatürk Anıtına çelenk konulması
10.00 AÇILIŞ OTURUMU (İl Halk Kütüphanesi Salonu)
1. Genel Başkanın III. Kurultayı Açış Konuşması
  2. III. Kurultay Başkanlık Divanı seçimi
  3. Şubeler adına konuşmalar
    - a) Adana
    - b) Ankara
    - c) Balıkesir
    - ç) Burdur
    - d) Eskişehir
    - e) İstanbul
    - f) İskenderun
    - g) İzmir
    - ğ) Kayseri
    - h) Konya
    - ı) Mersin
    - i) Nevşehir
    - j) Niğde
    - k) Tekirdağ
    - l) Ürgüp
    - m) Yalvaç
  4. Genel Merkez Yönetim Kurulu Çalışma ve Kesin Hesap raporlarının okunması
  5. Denetleme Kurulu Raporunun okunması
- 13.00 III. Kurultay üyeleri şerefine yemek (Turist Otel Restoranı)
15.00 Bilimsel bildirimler (İl Halk Kütüphanesi Salonu)
17.00 TKD Kayseri Şubesinin çayı (İl Halk Kütüphanesi Salonu)

25 EYLÜL 1966, PAZAR

- 9.00 II. OTURUM (İl Halk Kütüphanesi Salonu)
6. Genel Merkez Yönetim ve Denetleme Kurulları raporları üzerine müzakere ve Genel Merkez Yönetim Kurulunun ibrası
  7. 1966 - 1968 Çalışma Dönemi Bütçe Tasarısının müzakere ve kabulü
  8. Derneğin kamuya yararlı kurumlar arasına alınması için istenilen Kurultay kararının verilmesi
  9. Seçimler
    - a) Genel Başkan seçimi
    - b) Genel Merkez Yönetim Kurulu üyelerini seçimi
    - ç) Genel Merkez Denetleme Kurulu üyelerinin seçimi
    - ç) Genel Merkez Haysiyet Divanı üyelerinin seçimi
  10. Dilekler.

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ III. KURULTAYI ÜYELERİ

(Adlarının başında * bulunanlar Kurultaya katılamamışlardır.)

- Açıklan, Zeliha (Ankara Şb. Yazmanı), Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kütüphanecilerinden
- Akış, Neyyire (Adana Şb. Başkanı), Adana Ticaret Lisesi Müdür Yardımcısı
- Akkar, Ahmet (Mersin Şb. Temsilcisi), Tarsus İlçe Halk Kütüphanesi Memuru
- Altıok, Sabri (Niğde Şb. Temsilcisi). Niğde İl Halk Kütüphanesi memurlarından
- Arıkan, İhsan (Gn. M. Yön. K. Üyesi), Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kütüphanecilerinden
- * Arslantepe, Nazan (İstanbul Şb. Yazmanı), İ.Ü. Tıp Fakültesi Kütüphanecilerinden
- Ataberk, Mehmet (Gn. M. Denetleme K. Üyesi ve Kayseri Şb. Bşk.), Kayseri İl Halk Kütüphanesi Müdürü
- * Baykal, M. Cihat (Balıkesir Şb. Temsilcisi), Edremit İlçe Halk Kütüphanesi Memuru
- Bayraktar, Nail (İstanbul Şb. Bşk.), İstanbul Millet Kütüphanesi Müdür Yardımcısı
- Bayraktar, Nimet (İstanbul Şb. Temsilcisi), İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi Müdür Yardımcısı
- * Berker, Aziz (Gn. M. Hays. D. Üyesi), Millî Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Emekli Genel Müdürü
- * Bingöl, Ahmet (Eskişehir Şb. Bşk.), Eskişehir III. Çocuk Kütüphanesi Öğretmeni
- Borcaklı, Ahmet (Gn. M. Yön. K. Üyesi), Millî Kütüphane Güzel Sanatlar Bölümleri Başuzmanı
- Boya, Ahmet (Konya Şb. Yzm.), Konya İl Halk Kütüphanesi Memurlarından
- Bozdoğan, Çelik (Kayseri Şb. Temsilcisi), Kayseri İl Halk Kütüphanesi Memurlarından
- * Buğra, Jale (İstanbul Şb. Temsilcisi), İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphane Müdürü
- Cunbur, Dr. Müjgân (Ankara Şb. Temsilcisi), Millî Kütüphane Genel Müdürü
- * Çağatay, Şevket (Eskişehir Şb. Temsilcisi), Eskişehir Halk Kütüphanesi Başmemuru
- Çetiner, Fuat (Burdur Şb. Bşk.), Burdur İl Halk Kütüphanesi Müdürü
- Çörekçi, Mübeccel (Kayseri Şb. Yzm.), Kayseri İl Halk Kütüphanesi Memurlarından
- Çubuk, Ömer (Ürgüp Şb. Yzm.), Tahsinağa Halk Kütüphanesi Memurlarından
- Demirezen, Muzaffer (Kayseri Şb. Temsilcisi), Pınarbaşı İlçesi Öğretmenlerinden
- Derer, Meharet (Ankara Şb. Temsilcisi), Millî Kütüphane Başuzmanı
- * Ding, Ekrem (Adana Şb. Temsilcisi)
- * Dülgerbaki, Süleyman (Yalvaç Şb. Temsilcisi), İlçe Tahrirat Kâtibi

- Elai Necdet** (Balıkesir Şb. Bşk.), Balıkesir İl Halk Kütüphanesi Müdürü
- * **Ergene, Tufan** (Adana Şb. Temsilcisi), Adana İl Halk Kütüphanesi Müdürü
- Erhan, Bakı** (Niğde Şb. Temsilcisi), Niğde Fertek Köyü Halk Kütüphanesi
- Ersoy, Dr. Osman** (Gn. M. Hays. D. Üyesi), Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü Doçenti
- * **Ertürk, Hilmi Doğan** (Eskişehir Şb. Yzm.), Avukat
- Eskici, Hüseyin** (Ürgüp Şb. Temsilcisi)
- Gürtürk, Sami** (Gn. Mer. Yön. K. Üyesi), Bahçelievler Deneme Lisesi Felsefe Öğretmeni
- Gülay, Osman** (Mersin Şb. Temsilcisi), Mersin Çocuk Kütüphanesi Öğretmeni
- Güzelgöz, Mustafa** (Gn. M. Dent. K. Üyesi ve Ürgüp Şb. Bşk.), Ürgüp Tahsinağa Halk Kütüphanesi Müdürü
- * **Heilman, Emily Dean** (Şeref Üyesi), Ankara Amerikan Kütüphanesi Emekli Md.
- İnan, İbrahim Ethem** (Niğde Şb. Yzm.), Niğde İl Halk Kütüphanesi Memurlarından
- * **Karakaya, Yılmaz** (İstanbul Şb. Temsilcisi), İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü öğrencilerinden
- * **Karatay, Fehmi Ethem** (Şeref Üyesi), İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Emekli Müdürü
- Kaya, Kazım** (İskenderun Şb. Bşk.), İskenderun İlçe Halk Kütüphanesi Memuru
- Keçecioğlu, Metin** (Niğde Şb. Temsilcisi), Niğde İl Halk Kütüphanesi Memurlarından
- Kendirli, Sevgi** (Gn. M. Yönt. K. Üyesi), Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Kütüphanecilerinden
- Kişmir, Celâleddin** (Konya Şb. Bşk.), Konya İl Halk Kütüphanesi Müdürü
- * **Koşay, Dr. Hâmit Zübeyr** (Şeref Üyesi), M.E.B. Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü
- Köylü, Abdülkadir** (Gn. M. Dent. K. Üyesi ve Niğde Şb. Bşk.), Niğde İl Halk Kütüphanesi Müdürü
- Kum, İhan** (Ankara Şb. Temsilcisi), Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Kütüphanesi Müdürü
- * **Kurtoglu, Boran** (İstanbul Şb. Temsilcisi), İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü öğrencilerinden
- * **Mızrak, Hasan** (Ürgüp Şb. Temsilcisi), Ürgüp Tahsinağa Halk Kütüphanesi Memurlarından
- Mutlu, Ruhl** (İzmir Şb. Temsilcisi), Atatürk Halk Kütüphanesi Müdürü
- Oktay, Kadriye** (Ankara Şb. Bşk.), Tarım Bakanlığı Planlama Dairesi Kütüphanecisi
- Ötügen, Adnan** (Gn. M. Hays. D. Üyesi), Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarı

- Özalp, Hâmit** (Nevşehir Şb. Temsilcisi), Damat İbrahim Paşa Kütüphanesi Emekli Müdürü
- * **Özoran, Gürkan** (Balıkesir Şb. Yzm.)
- Özbilge, Renan** (Adana Şb. Yzm.)
- Özer, Hüseyin** (Ürgüp Şb. Temsilcisi)
- * **Özer, Mustafa** (İskenderun Şb. Temsilcisi)
- Özerdem, Kemalettin** (İzmir Şb. Yzm.), Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Kütüphanesi Müdürü
- * **Özertem, Kemal** (İzmir Şb. Bşk.), İzmir Millî Kütüphanesi Müdürü
- Salgır, Abdülkadir** (Genel Başkan), Millî Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürü
- Savaşçı, Abdullah** (Genel Başkan Yard.), Ankara İl Halk Kütüphanesi Müdürü
- Sefercioğlu, Necmeddin** (Gn. M. Yön. K. Üyesi), Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü Asistanı
- * **Şenöz, Meral** (İstanbul Şb. Temsilcisi), İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü Asistanı
- * **Taç, Duyar** (Balıkesir Şb. Temsilcisi), Gönen Ömer Seyfeddin Halk Kütüphanesi Memuru
- Taner, Hasan** (Genel Sayman), Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi Müdürü
- * **Tokcan, Nezihe** (Tekirdağ Şb. Bşk.), Namıkkemal Halk Kütüphanesi Müdürü
- * **Tokmakçioğlu, Akın** (Gn. M. Yön. K. Veznedari Üyesi), Ankara Hıfzıssıhha Okulu Kütüphane Şefi
- Tombul, Hakkı** (Kayseri Şb. Temsilcisi), Pınarbaşı - Karadayı Köyü Halk Kütüphanesi Memuru
- Tuzkaya, Sami** (Nevşehir Şb. Bşk.), Damat İbrahim Paşa Halk Kütüphanesi Müdür Vekili
- Tütüncü, Muzaffer** (Yalvaç Şb. Bşk.), H. Ali Rıza Efendi Kütüphanesi Müdürü
- Uncu, Mustafa** (Mersin Şb. Yzm.), Mersin Halk Kütüphanesi Müdürü
- Ungan, Aydın** (Gn. M. Yön. K. Üyesi), Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kütüphanesi Bölüm Şeflerinden
- Uslu, Mahmut** (Nevşehir Şb. Temsilcisi), Nevşehir - Narköy Halk Kütüphanesi Memuru
- * **Ünal, Cengiz** (Balıkesir Şb. Temsilcisi)
- Ünlü, Maide** (İzmir Şb. Temsilcisi), Ege Üniversitesi Rektörlük Kütüphanesi Md.
- * **Ünver, Ord. Prof. Dr. A. Süheyl** (Şeref Üyesi), İstanbul Üniversitesi Tıp Tarihi Enstitüsü Müdürü
- * **Yalçın, Aytun** (Tekirdağ Şb. Temsilcisi)

Yurdadoğ, Dr. Berin U. (Ankara Şb. Temsilcisi), Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü Doçenti

Yurttabır, Mediha (Genel Yazman), M.E.B. Kütüphaneler Genel Müdürlüğü Çocuk Kütüphaneleri Şefi

Yüreğir, Çetin R. (Adana Şb. Temsilcisi), Yeni Adana Gazetesi Sahiplerinden

III. KURULTAY'IN ÖYKÜSÜ

24 Eylül sabahında Kayseri

Gün 24 Eylül 1966 Pazartesiydi. Sabahtı... Saatler 9.00'u gösteriyordu. Gece başlayan yağmur, şiddetinden hiç bir şey kaybetmemiş durumda, «bardaktan boşanırcasına» yağmakta devam ediyordu. Kayseri caddeleri bu «rahmet»le, doyusuya yıkanmıştı; pırlı pırlıdı...

Kayseri İl Halk Kütüphanesi'nin inşaatı henüz bitirilmiş yeni yapısı, yağmurdan kaçan yarı ıslanmış insanlarla doluvermişti. Bunlar, yurdun çeşitli yerlerinden Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayı için gelen kütüphanecilerdi. Çoğu ilk olarak görüyordu bu tarihi, güzel ve modern şehri. Hepsisi de ne kadar istemişti bu Eylül sabahında biraz dolaşmayı Kayseri caddelerinde, Erciyes'in serinliğini ciğerlerinde duymayı!... Fakat olmamıştı, olamamıştı; yağmur bütün istekleri, bütün dilekleri etkisiz bırakmıştı. Fakat bir şey müstesna idi: O gün TKD Kurultayı toplanacaktı ve 9.00'da İl Halk Kütüphanesinde bulunmaları gerekiyordu. Onlara ıslanmayı göze alırdan bu kuvvetti.

Yoklama...

Kendilerini elbiselerinin ıslaklığını unutturacak bir sürpriz bekliyordu İl Halk Kütüphanesi yapısının girişinde. Kendilerinden önce gelip sıraya girenler buraya konulan bir masa üzerindeki bir listeye imzalarını atıyorlar ve bir şeyler alıp ayrılıyorlardı. İmzalanın liste, III. Kurultayın yoklama listesiydi. Gelenler listede kendi adlarının karşısını imzalıyorlar, böylece yoklama tamamlanıyordu.

İmzadan sonra kendilerine verilenler ise, TKD Genel Yönetim Kurulu'nun III. Kurultay üyelerine verilmek üzere dağıttığı bir «hâtıra» ile üyelerin göğüslerine takmaları için hazırlanmış kimlik kartları idi.

TKD Genel Yönetim Kurulunun hazırladığı hâtıra, sünger kapaklı bir not defteriydi. Siyah renkli bu plâstik defter, iç yüzünde, not defteri kısmından ayrı olarak, münferit kâğıtlar için bir cebi, kartzivit ve pul gözlerini ihtiva ediyordu. Yine bu yüzde, Türk Kütüphaneciler Derneği'nin amblemi ile «Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayı (24 - 25 Eylül 1966 - Kayseri)» sözleri basılmıştı. Her haliyle zarif, güzel ve en önemlisi kullanışlı bir hâtıra idi bu.

Kurultay üyelerinin kimlik kartları da, yine siyah ve bir yüzü şeffaf bir plâstik mahfaza içinde bulunuyordu. Üzerlerine Kurultay üyelerinin adları ve bağlı oldukları şube veya Genel Merkez organı yazılmıştı.

Atatürk Anıtını Ziyaret

Yoklama ve hâtıraların dağılışı, büyük bir intizam içinde, 9.30'da bitmişti. Fakat gecedan beri yağın yağmur bir türlü dinmek bilmemişti. Oysa, Kurultay programı gereğince Atatürk Anıtına gidilecek, Anıtta çelenk konulacak ve Büyük Atanın manevî huzurunda saygı duruşunda bulunulacaktı. Fakat bu şiddetli yağmurdan devanı süresince programın bu bölümünü uygulamak imkânsız görünüyordu. Üye-

lerin çoğu, daha önceki günlerin durumuna aldanıp hazırlıksız gelmişlerdi; kırasede ne pardesü vardı, ne de yağmurluk!..

Fakat programı da aksatmak olmazdı. Bir çare bulunmalıydı. Hem programın uygulanması, hem de Ata'nın huzurunda saygı duruşunda bulunma söz konusu idi. Kütüphaneciler bu iki zevkten de mahrum kalmamalı idiler!.. Fakat ah bu yağmur! Gözler endişeli, pencerelerde; «Bir bitse, bir dinse şu yağmur!»

Saat 9.45... Ortalık birden aydınlanıyor. Artık pencerelerde yağmur tanelerinin darbesi yok. Kütüphanecilerin yüzlerinde de bir aydınlık belirliyor. Evet, yağmur dinmiş, bir sonbahar güneşinin ışıkları Kayseri'nin üzerine dağılıvermişti. Bu, belki de, yüze yakın kütüphanecinin yüreğinden dökülen sessiz duaların kabulü sonucu vukubulmuş bir güzel mucize idi.

Topluluk, yağmur sularının buharlaşmaya başladığı Kayseri caddelerinden geçerek Atatürk anıtına varmış, gelenik anıtı konulmuştu. Bandonun çaldığı İstiklâl Marşımız huşu içinde dinlenildi ve Ata'ya saygı duruşu da böylece tamamlanmış oldu.

Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayının üyeleri, yine bando eşliğinde, yüzlerinde görevini başarmış insanların huzuru, yine Kurultayın toplanacağı İl Halk Kütüphanesi'ne döndüler. Kütüphane yapısının caddeye bakan yüzü bayraklarla donatılmış ve buraya, beş metre uzunluğunda bir bez üzerine «TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ III. KURULTAYI» sözleri yazılı bir levha asılmıştı.

... Ve Kurultay açılıyor

Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayı, programa göre 15 dakikalık bir gecikme ile açılmıştı. Buna, yağmur yüzünden Atatürk Anıtına 15 dakikalık bir gecikme ile gidilebilmesi sebep olmuştu. Kurultayın toplanacağı salonda, Kurultay üyelerinden başka, Kayseri ilinin yöneticileri, çevre il ve ilçelerden gelmiş bulunan kütüphaneciler ve diğer davetliler de bulunuyorlardı. Sayın Kayseri Vali Vekili İbrahim Aran ile Kayseri İl Millî Eğitim Müdürü Nahit Dinçer de bunlar arasında idi.

10.15'de kürsüye gelen TKD Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Savaşçı, üyelerin imzaları alınmak suretiyle yapılan yoklama sonucuna göre, çoğunluk bulunduğunu, Kurultayın çalışmalarına başlayabileceğini belirttiikten sonra, üyeleri ebediyete ulaşmış kütüphanecilerin mânevî huzurunda bir dakikalık saygı duruşuna çağırdı. Bu kutsal görev yerine getirildikten sonra da, Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Başkanı Abdülkadir Salgır III. Kurultayı açış konuşmasını yapmağa davet etti. Genel Başkanın bu konuşması büyük bir ilgi ile izlendi (Konuşma metni için bak: I. Ek.) Daha sonra sayın Adnan Ötügen, Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarı olarak, çeşitli eğitim meselelerine ve kütüphaneciliğin eğitimdeki önemine değinen, çok içten, güzel bir konuşma yaptı. Çağdaş Türk kütüphaneciliğinin kurucularından ve öncülerinden biri olan sayın Ötügen'in irticalaten yaptığı bu konuşma da büyük bir ilgiye mazhar oldu (Konuşma metni için bak: II. Ek.). Bu konuşmayı, Kayseri Vali Vekili sayın İbrahim Aran'ın Kurultayın toplanma yeri olarak Kayseri'nin seçilişinden duyulan memnurluğu belirten konuşması izledi. Vali Vekili gelecek kurultayların daha çok ilden katılacak, daha çok temsilcilerle açılmasını diledi.

Açılışa ilgili konuşmalar bitmiş, sıra Kurultay gündeminin uygulanmasına gelmişti. Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Savaşçı, Kurultay Başkanlık Divanı için bir başkan, bir başkanvekilli ve iki yazman seçileceğini bildirdi. Yapılan teklifler ve oylamalar sonunda, III. Kurultayın Başkanlık Divanı şöyle kuruldu:

Başkan: Doç. Dr. Berin U. Yurdadoğ (Ankara Temsilcisi), Başkanvekili: Dr. Müjgân Cumbur (Ankara Şb. Temsilcisi), Yazmanlar: Ruhi Mutlu (İzmir Şb. Temsilcisi) ve Mübcecel Çörekçi (Kayseri Temsilcisi):

Başkanlık Divanı'nın yerini almasından sonra, Kurultay Başkanı Dr. Berin U. Yurdadoğ, kısa bir konuşma yaparak kendilerinin Divana seçilmeleri suretiyle gösterilen güven için üyelere teşekkür etti ve bu güveni devam ettirmek için her gayreti göstereceklerini belirtti.

Şubeler Adına Konuşmalar

Sıra gündemin ikinci maddesine gelmişti. TKD Şubelerinin başkan veya temsilcileri, alfabetik sıra ile, şubelerinin çalışmalarını anlatan konuşmalar yapacaklardı. Adana Şb. Başkanı Neyyire Akış (III. Ek), Ankara Şb. Başkanı Kadriye Oktay (IV. Ek), Balıkesir Şb. Başkanı Necdet Elal, Burdur Şb. Başkanı Fuat Çetiner, İstanbul Şb. Başkanı Nail Bayraktar (V. Ek), İskenderun Şb. Başkanı Kâzım Kaya, İzmir Şb. temsilcisi Ruhi Mutlu (VI. Ek), Kayseri Şb. Başkanı Mehmet Ataberk (VII. Ek), Konya Şb. Başkanı Celâleddin Kışmır, Nevşehir Şb. temsilcisi Hâmit Özalp, Niğde Şb. Başkanı Abdülkadir Köylü (VIII. Ek), Ürgüp Şb. Başkanı Mustafa Güzelgöz (IX. Ek), ve Yalvaç Şb. Başkanı Muzaffer Tütüncü (X. Ek), Kurultay üyelerine şubelerinin çalışmalarını hakkında bilgi verdiler. Aynı zamanda Şubelerin bulunduğu çevrelerdeki kütüphane ve kütüphanecilik çalışmaları hakkında da etrafı bilgilerin edinildiği bu konuşmalara yalnızca Kurultaya temsilci gönderemeyen Eskişehir ve Tekirdağ şubeleri katılamamıştı.

Öğle Yemeği

Şubeler adına yapılan konuşmalar öğleye kadar uzamış, saat 12.00'ye gelmişti. TKD Genel Merkezinin III. Kurultay üyeleri şerefine düzenlediği yemek bu saatte verilecekti. Kurultay başkanı, Kurultayın ilk oturumunu «âfiyet olsun» dileğiyle kapamıştı. Üyeler, yemeğin verileceği Turist Otel'e gittiler.

Yemekte, Kurultay üyelerinden başka, Kurultayı izleyen konuk kütüphaneciler, Kayseri Vali Vekili, Millî Eğitim Müdürü, İl Yönetim örgütünün ileri gelenleri, Kayseri Turizm Derneği yöneticileri ve gazeteciler hazır bulunuyordu. Yemek büyük bir neşe ve meslekle ilgili anı ve fıkraların dile getirildiği içten bir atmosfer içinde yenildi.

Yemektten sonra da, Kayserililerin büyük gayreti ile meydana getirilen ve o tarihte henüz açılışı yapılmamış bulunan modern tiyatro yapısı gezildi.

II. OTURUM

Saat 14.00 olmuş, Kurultay çalışmalarına devam etme zamanı gelmişti. Oturum açılıncâ Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Savaşçı kürsüye gelerek Genel Merkez Yönetim Kurulu raporunu okudu (XI. Ek). Bunu Genel Sayman Hasan Taner'in okuduğu Kesin Hesap raporu izledi (XII. Ek). Daha sonra da Denetleme Kurulu üyelerinden Abdülkadir Köylü, Denetleme Kurulu raporunu okudu (XIII. Ek).

Kurultay programına göre, Kurultay gündeminin 24 Eylül'de üzerinde çalışılacak kısmı burada bitiyordu. 24 Eylül'ün öğle sonu «Bilimsel Bildiriler» ayrılmıştı programda. Fakat, Doç. Dr. Osman Ersoy'un yaptığı bir teklif üzerine programda değişiklik yapıldı ve gündem maddelerinin görüşülmesine karar verildi.

Eleştiriler

Bu duruma göre Gündem'in 6'ncı maddesine, yani «Genel Merkez Yönetim ve Denetleme Kurulları raporları üzerine müzakere ve Genel Yönetim Kurulu'nun ibrası» işine geçmek gerekiyordu. Başkan, raporlar üzerine tartışma açılacağını bildirdi ve ilk sözü Doç. Dr. Osman Ersoy aldı. Dr. Ersoy, Genel Merkez Yönetim Kurulunun çalışmalarını, çok büyük imkânsızlıklar içinde çalışmış olmasına rağmen çok verimli olduğunu belirtti, Yönetim Kurulunun ibrasının yerinde olacağını söyledi.

Daha sonra söz alan Mersin Şubesi Başkanı Mustafa Uuncu, Çocuk Kitapları Haftası ile Kütüphane Haftası'nın birbirine çok yakın tarihlerde, fakat iki ayrı hafta olarak kutlanmasını doğru bulmadığını, bunların birleştirilmesinin mümkün olacağını; gazetelerde kitaplarla ilgili özdeyişlerin yayınlanabileceğini, Yönetim Kurulunun bu konu üzerinde çalışmamış olduğunu söyledi. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açılan kursların yetersiz olduğunu, kütüphanelere kataloglama ve tasnif konusunda yardımcı olunmasının yerinde olacağını belirtti. Mahalli kütüphanelerin çevrelerinde çıkan kitaplar için derleme kanunundan yararlanması hususunda çalışmalar yapılmasını istedi. Personel Kanununun kütüphanecilerle ilgili maddelerinin neler olduğunu açıklanmasını istedi. Kütüphaneler Kanunu eksikliğinin çıkarılacak yönetmeliklerle giderilmesinin denenebileceğini, bu yönde hiçbir çalışma bulunmadığını söyledi. Sendikalar konusunda bir çalışma yapıp yapılmadığını sordu. Anafektörde mevcut Kurultay'ların iki yılda bir toplanması esasının değiştirilmesini, kütüphanecilerin daha sık olarak bir araya gelmelerini sağlamak üzere her sene toplanması esasının kabul edilmesini istedi.

Söz alan Ankara Şubesi Başkanı Kadriye Oktay, Dernek için yaptırılması görevi daha önceki Kurultaylara verilen rozet yaptırma işinin ne durumda olduğunu sordu ve şimdiye kadar bu işin gerçekleştirilememiş olmasından doğan üzüntüsünü belirtti.

Daha sonra kürsüye Adana Şb. temsilcisi Çetin R. Yüreğir geldi. Şubelerle gerekli irtibatın sağlanamamış olduğunu belirterek söze başlayan konuşmacı, Dernek Anafektünde mevcut bulunan «kütüphane ve kütüphanecilere sahip çıkma» işinin de gereği kadar başarılı olmadığını söyledi. Daha sonra yayınların kütüphanecilere dağıtılış şekli üzerindeki görüşlerini açıklayarak, şimdiki şekli uygun görmediklerini belirtti ve Derneğin bu işle çok yakından ilgilenmesi gerektiğini söyledi.

Niğde Şubesi temsilcisi Metin Keçecioğlu «Halk İare Servisi Yönetmeliği» üzerine konuştu. Bunun değiştirilip değiştirilmeyeceğini sordu.

Daha sonra söz alan İskenderun Şb. Başkanı Kâzım Kaya, şubelerin gereği gibi denetlenemediğini söylediikten sonra yeni şubeler açılması konusunda Genel Merkezin neden pasif davrandığını sordu. Aynıyat Talimatnamesinin kütüphanecileri kütüphane hizmetlerini yapmaktan geniş ölçüde alakoyduğunu, Derneğin bunun değiştirilmesi için çalışmalar yapmasının gerekli olduğunu belirtti.

Cevaplar

Üyelerden başka söz isteyen olmadığı için, Başkan, tenkidleri cevaplandırmak üzere TKD Genel Başkanı Abdülkadir Salgır'ı kürsüye davet etti.

Salgır, önce Mersin Şb. Başkanı Uuncu'nun sorularını ele alarak, Çocuk Kitapları Haftası'nın uluslararası bir hafta, Kütüphane Haftası'nın ise TKD tarafından

ortaya konulup devam ettirilen «millî» karakterde bir faaliyet olduğunu, bu itibarla bunların birleştirilmesine, her şey bir yana, menşeleri itibarıyla imkân bulunmadığını, bu haftaların ayrı olarak kutlanmasının, halkın ilgisini kitap ve kütüphanelere daha çok çekmekte de yararlı olduğunu belirtti. Kütüphaneler Kanunu ile ilgili çalışmaların ilerlemekte olduğunu, yönetmeliklerle ilgili dileklerin ise yerinde bulunduğunu söyledi. Kütüphanelere kitap gönderme işinin Kütüphaneler Genel Müdürlüğüne değil, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürlüğüne yürütüldüğünü; Kütüphaneler Genel Müdürlüğüne ait kitap satınalma ödeneklerinin yetersizliği yüzünden, böyle bir imkândan yararlanma yoluna gidildiğini; kütüphanelere gönderilen kitapların çoğunluk itibarıyla halkın ihtiyacını karşılayacak nitelikte olduğunu, çeşitli türdeki kütüphanelere gönderilecek kitaplar için, imkânların elverdiği oranda seçim yapıldığını açıkladı. Daha sonra, Kayseri Şb. Başkanı Mehmet Ataberk'in sorduğu bir soruya karşılık olarak, Personel Kanununa bağlı sınıf tüzükleri ve kütüphaneciler sınıf tüzüğü'nün durumunu açıkladı. Ayniyat Talimatnamesi hükümlerinin sınırlı kadar engelle-yici olmadığını söyledi.

Saldır'dan sonra söz alan Genel Merkez Yönetim Kurulu üyesi Necmeddin Feriçoğlu, sözlerine Dr. Ersoy'un kendileri hakkında söylediği sözlerle teşekkürle başladı ve Dr. Ersoy'un kendi başkanlığı dönemindeki çalışmaları yetersiz görmekte bir tevazu örneği verdiğini söyledi. Mustafa Ucu beyin gazetelerde kitaplarla ilgili özdeyişler yayınlanması konusundaki dileğinin üzerinde durulması gerekli güzel bir dilek olduğunu belirtti. Kataloqlama ve tasnif konusundaki tenkidlere cevap vererek, Derneğin yurdumuzdaki kataloqlama kurallarında bir birliğe varılması yolunda çalışmalar yaptığını, bu çalışmalar sonuçlandıktan sonra kütüphanelere basılı fişler gönderilmesi işinin ele alınabileceğini söyledi. Kütüphanelerin kendi il-leri içinde yayınlanmış eserleri toplamalarının elbette ki, yerinde olacağını, bunları temin için mahalli makamlarla anlaşmaya varılarak Basın ve Matbaalar Kanunları gereğince idari ve adli mercilere verilen 8 nüshadan birinin kütüphaneye verilmesinin sağlanabileceğini, bu iş için mahallen uğraşılmasının daha doğru sayılabileceğini açıkladı. Sendikalar konusunda yapılacak çalışmalar için vaktin henüz erken olduğuna inandığını, hem özel sektörde, hem de resmî sektörde çalışan kütüphaneciler bulunduğunu, bunların bir kısmının «işçi», diğer kısmının ise «memur» statüsüne bağlı olduğunu, bu itibarla ayrı ayrı sendikalar kurmak zorunda kalacaklarını, böyle bir bölünmenin bile meslek yönünden yararlı olacağı kanısında bulunduğunu söyledi. Dernek kurultaylarının iki yılda bir toplanmasının, Derneğin ve dernek üyelerinin malf gücü ile yakından ilgili bulunduğunu, yurdun çeşitli yerlerinde çalışan meslektaşları her yıl bir çok külfetlere soktuğunu, bu itibarla daha bir süre iki yılda bir toplanılmasının yerinde olacağını belirtti. Ankara Şb. Başkanı Kadriye Oktay'ın sorduğu rozet işi üzerinde durarak, bu işle ilgili çalışmaların son safhada olduğunu, bu işin çok kısa bir zamanda gerçekleştirileceğini açıkladı. Daha sonra Ayniyat Talimatnamesinin değiştirilmesi hususundaki dileğe dokunarak, bu gibi işlerin her şeyden önce bir kamu oyu meselesi olduğunu, yayınlarla bu fikir etrafında bir «kamu oyu» yaratmanın elzem bulunduğunu belirtti ve bu konuda yapılan çalışmalarla ilgili örnekler verdi.

... Ve İbra!...

Başka söz isteyen olmadığı için, Kurultay Başkanı Dr. Yurdadoğ, Genel Merkez Yönetim Kurulu'nun ibrasını oya koyacağını belirtti. Yapılan oylama sonunda, Genel Merkez Yönetim Kurulunun, oybirliği ile İbra edildiği anlaşıldı.

Bu sırada, Denetleme Kurulunun da ibra edilmesi hususunda bir teklif vaki oldu. Necmeddin Sefercioğlu ve Abdullah Savaşçı, Denetleme Kurulunun ibra edilemeyeceğini, Denetleme Kurulu'nun denetleme işini Kurultay adına yürüten bir Dernek organı olduğunu ve bu denetlemesinin sonucunu bir rapor halinde Kurultayın bilgisine sunduğunu ve görevinin bittiğini, herhangi bir sorumluluk yüklenmemiş olduğuna göre ibra edilmelerinin de söz konusu olamayacağını belirttiler. Başkan, yapılan yeni bir teklif üzerine, Denetleme Kurulu raporunun kabulünü oya sundu ve raporun oybirliği ile kabul edildiği anlaşıldı.

Saat 17.00'ye yaklaşıyordu. Başkan ikinci oturumu, çalışmalarına ertesi gün devam etmek üzere kapadı.

Kayseri Şubesinin Çayı ve Niğde'nin Elmaları

Türk Kütüphaneciler Derneği Kayseri Şubesi, Kurultay üyeleri şerefine bir çay düzenlemişti. Kurultay oturumunun kapatılmasından sonra, salon kısa zamanda çaya hazır bir duruma getirildi. Kayseri Şubesinin bu çayına, Kurultay üyeleri, konuk kütüphaneciler ve Kayseri İl Yönetim ve eğitim örgütlerinin ileri gelenleri katılıyordu.

Hazırlanan masalara dağılan konuklar, Niğde şubesinin güzel bir sürprizi ile karşılaştılar. Niğdeli kütüphaneciler, meslektaşlarına «Niğde Elması» ikram ediyordu. Masalara yeni bir renk katan bu elma tabaklarının üzerinde bulunan «Türk Kütüphaneciler Derneği Niğde Şubesi'nin âfiyet dilekleri ile» sözleri yazılı kartlar da büyük ilgiye mazhar oldu.

Kütüphaneciler, kesif bir çalışma ile geçen dopdolu bir günün yorgunluğunu, bu güzel ve nezih toplantının sağladığı dinlendirici atmosfer içinde giderdiler.

III. OTURUM

25 Eylül sabahı, saat 9.00'da Kurultay üyelerinin hemen hepsi İl Halk Kütüphanesinde hazır dılar. Üyeler o gün daha sevkli, daha dinçtiler. Ne yağmur vardı, ne de soğuk. Herkesin yüzünde bir yayla sabahının havasına doymuşluğun aydınlığı vardı. Bir önceki, kesif çalışmalarla dolu günün yorgunluğu erimmiş, gitmişti. Üyelerin hepsi, yeni bir yoğun çalışma için hazır dılar.

Bildiriler

Kurultay programında bir gün önceye konulduğu halde, yapılan değişiklik sonunda 25 Eylül'e kalan «Bilimsel Bildiriler» in sunulması ile başladı çalışmalara. Önce İstanbul temsilcisi ve Süleymaniye Kütüphanesi Müdür Yardımcısı Nimet Bayraktar, «İstanbul Vakıf Kütüphaneleri ve Süleymaniye Kütüphanesi», ardından da Ankara temsilcisi ve Millî Kütüphane Genel Müdürü Dr. Müjgan Cumbur, «İstanbul Dışındaki Vakıf Kütüphaneleri» konulu bildirimlerini bizzat okudular. Metinleri Bültenimizde yayınlanmış bulunan bu değerli çalışmalar ilgi ile izlendi. Kurultaya sunulan bu bildirimler, güzel bir tesadüf sonucu birbirini tamamlayan konular olmasın ise ayrıca memnuluk doğurmuştu. Böylece, kütüphaneciler, yurdumuzun «vakıf kütüphaneleri hakkında toplu bir bilgi sahibi olmak imkânına kavuştular.

Telgraflar ve Önergeler

Bildirilerin okunmasından sonra, yeni gelen telgraflar okunarak üyelerin bilgisine sunuldu.

Daha sonra, Başkan Berin U. Yurdadoğ, Başkanlık Divanına verilmiş bazı önergeler bulunduğunu, onları okutturacağını bildirdi.

Önergelerden ilki, rahatsızlığı yüzünden Kurultay'a katılamamış olan Kütüphaneler emekli Genel Müdürlü ve TKD Genel Merkez Haysiyet Divanı üyesi sayın Aziz Berker'e «kalblerimizin bir olduğu, kurmuş olduğu kütüphanelerin arzu etmiş olduğu gayeye hızla varmaya çalıştığının ve kütüphaneler mensuplarının kendilerine uzun ömürler ve sıhhatler temennisinde bulduklarının» iletilmesini diliyordu ve Mersin temsilcileri Mustafa Uncu, Osman Güley ve Ahmet Akkar'ın imzalarını taşıyordu.

Necmeddin Sefercioğlu, Abdullah Savaşçı, Dr. Müjgan Cınbur, Abdülkadir Köylü, Mustafa Güzelgöz ile İlhan Kum imzalarını taşıyan ikinci önerge ise, «Türk Kütüphaneçiler Derneği Genel Merkez Yönetim Kurulu üyesi İken: 17 Ocak 1966 tarihinde kaybetmek bahtsızlığına uğradığımız» Semâ Göksel'in babası sayın Burhan Göksel tarafından, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Cografya Fakültesi Kütüphaneçilik Bölümünde okuyan bir öğrenciye verilme üzere bir öğrenim bursu, ayrıca, öğrenim hayatı boyunca en yüksek notları almış Bölüm mezununa verilme üzere de bir ödül ihdas ettiğini; «sayın Burhan Göksel'in, hem değerli arkadaşımızın aziz hâtirasını yaşatacak, hem de gençleri kütüphaneçilik öğrenimi yapmağa isteklendirecek nitelikte olan bu güzel hareketinin Kurultay üyelerine de duyurulmasını, bunun yanı sıra Kurultay üyelerinin selâm ve saygılarının kendisine ulaştırılmasını» dilemekteydi.

Yine Necmeddin Sefercioğlu ve İlhan Kum tarafından verilmiş olan üçüncü önerge de, Kurultaya başarı dileyen bir çok telgraflar geldiğini belirttikten sonra, «bu telgraflara Başkanlık Divanı'nca birer teşekkür mektubu gönderilmesini» teklif ediyordu.

Başkan bu üç önergeyi oya koydu ve önergelerin büyük bir çoğunlukla kabul edildiği görüldü.

Bütçe Görüşmeleri

Bu işler tamamlandıktan sonra, Gündem üzerindeki görüşmelere başlandı ve ilk olarak, Gündemin 6. maddesi uyarınca, 1966-1968 Çalışma Dönemi Bütçe tasarısı okundu. Bütçe tasarısı, 2.500,00 lirası çeşitli gelirler olmak üzere, 53.300,00 liralık gelir, aynı miktarda da gider tahmini üzerine hazırlanmıştı. Adana temsilcisi Çetin R. Yüreğir, çeşitli gelir olarak tahmin edilen 2.500,00 lirayı çok az bulduğunu, bunun on misli olarak kabul edilmesi gerektiğini, gösterilecek sosyal faaliyetler sonucunda 25.000,00 liralık çeşitli gelir sağlanmanın mümkün olduğunu, Adana Şubesinin çalışmalarından örnekler vererek açıkladı.

Aynı konuda söz alan İlhan Kum, Derneğe bağış ve yardım sağlanması yoluyla gidilebileceğini ileri sürerek teklifi destekledi.

Bütçe tartışmaları sırasında söz alan Niğde Şb. Başkanı Abdülkadir Köylü, Derneğin şimdi sahip olduğu paradan 5.000,00 liranın daha önce bir Bankada açılmış olan «Yapı fonu» hesabına aktarılmasını; daha sonra konuşan Ürgüp Şubesi Başkanı Mustafa Güzelgöz de bütün kütüphaneçilerin katılacağı bir «Kütüphaneçiler Yardım Sandığı» kurulmasını teklif ettiler.

Kurultay Başkanı bu tekliflerin her üçünü de oya koydu ve teklifler kabul edildi. Buna göre, Türk Kütüphaneçiler Derneği'nin 1966-1968 Dönemi Bütçesi, 22.500,00 lira fazlasıyla, 75.800,00 lira gelir ve 75.800,00 lira gider olarak bağlanmış oluyor; Genel Merkez Yönetim Kurulu'na, «Yapı Fonu» hesabına 5.000,00 lira yatırması ve bir «Kütüphaneçiler Yardım Sandığı» kurulması konusunda çalışmalarında bulunması görevi veriliyordu.

«Kamuya Yararlı Olma» Kararı

Türk Kütüphaneciler Derneği'nin yıllardır devam eden bir teşebbüsü, Kurultayca verilmesi gerekli bir karar yüzünden gerçekleşmemiştir. Bu, Derneğin «kamuya yararlı kurumlar»dan sayılması için, bir kaç yıldan beri sürdürülen, fakat bazı engeller yüzünden sonuçlanamayan bir çalışma idi. Derneğin bu çeşit kuruluşlar arasına girmesi için hazırlanacak dosyaya, bazı bilgilerin eklenmesi gerekiyordu. Bunlardan biri, TKD Kurultayının, Genel Merkez Yönetim Kurulu'nu, Derneğin «kamuya yararlı kuruluşlar» arasına girmesi hususunda teşebbüslerde bulunmağa yetkili ve görevli kıldığına dair bir kararın bulunması idi. Bu konu II. Kurultay'da da söz konusu olmuş, fakat, konuşmalar bir «karar» haline gelememiştir. Bunu dikkate alan TKD Genel Merkez Yönetim Kurulu, «Derneğin kamuya yararlı kurumlar arasına alınması için istenen kurultay kararının verilmesi» hususunu, her hangi bir unutmayı önlemek üzere, gündeme koymuştu.

Şimdi sıra, Gündemin bu (8'inci) maddesinde idi. Başkanın bu konuda konuşacaklar bulunup bulunmadığı sorusuna karşılık veren olmadı ve anlaşıldı ki, mesele bütün üyeler tarafından bilinip, benimsenmektedir. Yapılan ve oybirliği ile sonuçlanan oylama da, bunu göstermişti. Böylece, TKD III. Kurultayı, yeni seçilecek Yönetim Kuruluna, Derneğin «kamuya yararlı kurumlar» arasına girmesi için teşebbüste bulunma görev ve yetkisini vermiş oluyordu.

Ve Seçimler...

Gündemin 9'uncu maddesi, seçimlerle ilgili idi. Kurultay üyeleri, 1966 - 1968 yıllarını içine alan iki yıllık IV. çalışma dönemi içinde Dernek işlerini yürütecek Genel Başkan, Genel Yönetim Kurulu, Genel Denetleme Kurulu ve Genel Haysiyet Divanı üyelerini seçeceklerdi.

İlk seçim Genel Başkan seçimi idi. Genel Başkanlık için iki aday gösterilmişti. Abdülkadir Salgır ve Sami Gürtürk. Yoklama defterinden ad okunmak üzere oylamaya geçildi. Bütün üyeler, yoklama cedvelindeki sıralarına göre oylarını kullandılar. Oy verme işi bittikten sonra, Necmeddin Sefercioğlu, Abdülkadir Köylü ve Çetin R. Yüreğir'den kurulu bir oy ayırım yarkurulu oyların ayırımına başladı. Yarkurul, sonucu, «52 kişinin oy kullandığı, adaylardan Abdülkadir Salgır'ın 30 oyla Genel Başkanlığa seçildiği, ikinci aday Sami Gürtürk'ün 22 oy aldığı tesbit edilmiştir» şeklindeki tutanak ile Kurultay Başkanlık Divanına bildirmişti. Sonuca göre, Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayı, eski Genel Başkan Abdülkadir Salgır'ı tekrar Genel Başkanlığa seçmiş oluyordu. Sonuç, üyelerin alkışları ile kutlandı.

Genel Başkanlık seçimi böylece tamamlandıktan sonra Genel Yönetim Kurulu seçimlerine geçildi. Verilen yazılı önergelerle ve sözlü olarak Genel Yönetim Kurulu üyeliklerine aday gösterilenler şunlardır: Aydın Ungañ, Abdullah Savaşçı, Necmeddin Sefercioğlu, İnsan Arıkan, Mefharet Derer, Muammer Ülker, Benal Acır, Günsel Korul, Solmaz İzdemir, Ali Rıza Atay, Mediha Yurttabir, Sevgi Kendirli, Dilek Köprülü, Hasan Taner, Akın Tokmakçioğlu, Abdülkadir Köylü, Sami Gürtürk, Nazlı Köksal, Ahmet Borcaklı. Daha sonra ad okunmak suretiyle oylamaya geçildi. Oylamanın bitmesinden sonra, oy ayırımı yarkurulu oyların ayırımına başladı.

Dilekler

Oyların ayırımı oldukça uzun sürecekti. Bu iş yapılırken Gündemin dileklerle ilgili 10. maddesine geçilmesi, seçim sonucu alınınca yeni seçime geçilme-

si, ona ait oylar ayrılırken de dileklere devam edilmesi, böylece zamandan kazanılması yolundaki bir teklif kabul edildi ve dileklerin tesbitine geçildi.

Dileklerde bulunmak üzere, ilk sözü Mersin temsilcisi **Mustafa Ucu** almıştı. Ucu, esya piyangosu düzenlenmesini, kütüphane memurlarına fazla çalışma ücreti verilerek kütüphanelerin resmî çalışma saatleri dışında da hizmete açık tutulmasının sağlanmasını, bir kütüphaneler yönetmeliğinin bir an önce çıkarılmasını, ücretli personelin ücretlerinin artırılmasına çalışılmasını, halk kütüphanelerinin ve bünyelerindeki çocuk kütüphanelerinin denetleme sistemlerinin ıslahına çalışılmasını, Yayınlar Genel Müdürlüğüne kütüphanelere gönderilen mükerrer kitaplar yerine yenilerinin gönderilmesi hususunda çalışmalar yapılmasını istedi.

Doğ. Dr. Osman Ersoy, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nün, TKD şubelerinin her ilde açılmasını isteklendirici çalışmalar yapmasını diledi.

Mersin temsilcisi **Ahmet Akkar**, personel sıkıntısından yakındı.

Daha sonra söz alan Niğde temsilcisi **İbrahim Ethem İnan**, bundan sonraki Kurultay toplantılarının Eylül ayının ilk haftasında yapılmasını dileğinde bulundu.

Mersin temsilcisi **Osman Gülay İse**, çocuk kütüphanelerinin teftiş sisteminden yakındı, bu kütüphanelere meslekten müfettişlerin gönderilmesinin yerinde olacağını belirtti. Çocuk kütüphanelerine gönderilen kitapların seçiminde daha titiz davranılmasını ve kitap satınalma için, kütüphanelere ödenek gönderilmesinin sağlanmasını istedi.

Adana temsilcisi **Neyyire Akıç**, dileklerini şöylece özetledi: TKD Bülteninde, Genel Merkez ve Şubeler çalışmalarına geniş ölçüde yer verilmesi ve Bültenin şubelere muntazam ve bedelsiz olarak yollanması; geziler düzenlenmesi; seminerler yapılması; şubelerin bulunduğu yerlerde konferanslar düzenlenmesi; yazışmaların daha sık olması; Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nce açılan kütüphanecilik kurslarına Dernekçe de yardımcı olunması ve kursiyelere kulavuzluk ve yardım edecek kimselerin bu kurslarda görevlendirilmesi; Genel Merkez gelirlerinin artırılması yollarının aranması; Kütüphanecilik bölümlerine girecek yoksul öğrencilere burslar sağlanması; Adana Bölge Kütüphanesinin inşasına başlanılmasına Genel Merkezce de ilgi gösterilmesi; Ayniyat Yönetmeliğinin düzeltilmesi için çalışmalarda bulunulması; Derneğin kütüphane ve kütüphaneci aleyhindeki her hareketin karşısında olacağını belirtilmesi; bilgi ve görgüyü arttırmak üzere dış ülkelere daha çok kütüphaneci gönderilmesi; Genel Merkezin bir binaya sahip olabilmesi için çaba gösterilmesi; kütüphaneciler için az ücretli yazlık kamplar kurulması; hasta, bakıma muhtaç kütüphanecilere yardım edilmesi; kütüphanecilerin üniversitede okuyan çocukları için yurt sağlanması; kütüphanecilik konusunda filmler temin edilerek istenildiği takdirde şubelere gönderilmesi; kütüphaneci müfettişlerin sağlanması konusunda ilgili yerlerle temasa geçilmesi; Millî Kütüphane ile işbirliği edilerek, Bakanlığın gönderdiği kitaplarla aktüel eserlerin katalog işlerinin basılı olarak hazırlanıp kütüphanelere gönderilmesinin sağlanması; şubelerin kendi bölgelerini uğrayacakları güçlükleri yemelerinde onlara yardımcı olunması; Genel Merkez Yönetim Kurulu çalışma ve kesin hesap raporlarının Kurultay toplantılarından önce şubelere ve temsilcilere gönderilerek ön hazırlık yapılmasına imkân verilmesi.

Ankara temsilcisi **Kadriye Oktay**, kataloglama kurullarında birlik sağlanması hususundaki çalışmalarla, rozet yaptırılması işinin çabuklaştırılması dileğinde bulundu.

Balıkesir temsilcisi **Necdet Elal**, Genel Merkezin şubeler için tabelalar hazırlayıp şubelere göndermesini, derneğin yurt çapında yayılması için çaba gösterilmesini, Genel Merkezce düzenlenen bilimsel toplantılarla ilgili tutanakların ve rapor-

ların teksir edilerek Dernek üyelerine dağıtılmasını, kütüphanecilere depo tazminatı verilmesi hususunda çalışmalarında bulunulmasını, Dewey Onlu Tasnifinin Türkçe basımı için indeks yayınlanmasına çalışılmasını istedi.

İzmir temsilcisi **Kemaleddin Özerdem**, kütüphanelerin kitap almasını önleyen Bakanlık genelgesinin gelecek yıl yürürlükten kaldırılması için çalışılmasını, böylece kütüphanelerin ihtiyaçları olan kitapları doğrudan doğruya seçme imkânına kavuşmalarının sağlanmasını diledi.

İskenderun temsilcisi **Kâzım Kaya**, kütüphaneleri yakından tanımanın önemi-ne, dokunarak Genel Başkanlığa seçilen Kütüphaneler Genel Müdürünün bir tanıma gezisi yapmasını ve kütüphaneleri denetlemesini teklif etti.

Burdur temsilcisi **Fuat Çetiner**, önce Dernek rozeti için kullanılması düşünü-len renkler üzerindeki düşüncesini belirtti; sonra da Atatürk'ün kitapla ilgili söz-lerinin derlenerek yayınlanması dileğinde bulundu.

Genel Başkan **Abdülkadir Salgır**, bazı noktalar üzerinde bilgi vermek istediği-ni belirterek söz aldı ve Millî Eğitim Bakanlığının kütüphanelere kitap gönderme işi üzerinde durarak, Kütüphaneler Genel Müdürlüğünün kitap ödeneği yetersiz olduğu için kütüphanelere kitap gönderme işinin Yayınlar ve Basılı Eğitim Mal-zemeleri Genel Müdürlüğüne verildiği belirtti. Daha sonra, genel istek üzerine, Per-sonel Kanunu'nun kütüphanecilerle ilgili hükümleri ve «Kütüphanecilik Sınıf Tü-züğü» hakkında bilgi verdi.

Yeni Yönetim Kurulu

Bu sırada Oy Ayırımı Yarkurulundan, Yönetim Kurulu seçimleri ile ilgili so-nuçları bildiren tutanak gelmişti. Başkan bu tutanağı okuttu.

Necmeddin Sefercioğlu, Abdülkadir Köylü ve Çetin Remzi Yüreğir tarafından hazırlanmış olan bu tutanağa göre, seçimlere 53 üye katılmış ve bu oylardan biri boş çıkmıştı. Adayların aldıkları oylara göre, Derneğin gelecek dönemde hizmet görecek yeni Genel Merkez Yönetim Kurulu şu üyelereş meydana geliyordu:

Asil Üyeler: İhsan Arıkan (45 oy), Necmeddin Sefercioğlu (41 oy), Mediha Yurttabir (41 oy), Aydın Urgan (40 oy), Sami Gürtürk (36 oy), Sevgi Kendirli (32 oy), Mefharet Derer (29 oy), Ahmet Borcaklı (25 oy), Muammer Ülker (25 oy), Hasan Taner (24 oy).

Yedek üyeler: Benal Acır (22 oy), Günsel Korul (21), Abdullah Savaşçı (21), Akın Tokmakçioğlu (21), Dilek Köprülü (15).

Bu sonucun açıklanmasından sonra, Genel Merkez Denetleme Kurulu üyelerini-şin seçimine geçildi. Kemaleddin Özerdem, Mustafa Güzelgöz, Abdullah Savaşçı, Abdülkadir Köylü, Neyyire Akış, Mehmet Ataberk, Celâleddin Kışmır, Maide Ün-lü bu kurul için aday gösterildi. Üyeler, bu adaylardan 3'ünü yazacaklardı listeye. Seçim, daha önceliklerde izlenen yolla yapıldı. Bu arada, oy ayırımı için de Celâ-leddin Kışmır, Aydın Urgan ve Ahmet Akkar'dan kurulu bir Oy Ayırımı Yarkurulu seçilmişti. Yarkurul hemen çalışmalarına başladı.

Dileklere devam

Oy ayırımı sırasında dilekler teşbitine devam edildi.

Bu bölümde sözü Adana temsilcilerinden **Çetin Remzi Yüreğir** aldı ve her yıl şube başkanları ile Genel Merkez organları üyelerinin katılacağı toplantılar yap-ılması, kütüphanecilerin sendikalaşması imkânlarının aranması, kütüphanelerin kendi kitaplarını satınalabilmeleri usulüne dönülmesi, kütüphanelere kitap ödeneği gönderilmesi hususunda çalışmalar yapılması; Bakanlıkça satınalınp kütüphanele-re gönderilen kitapların içine Bakanlıkça satınalındığını belirten bir notun eklen-

mesi hususunda çalışılması suretiyle kütüphanelere maksatlı olarak kitap gönderilmesinin önlenmesi; öğretmen okullarına kütüphanecilik dersleri konulması dileğinde bulundu.

Yeni Denetleme Kurulu

Bu sırada oy ayırımı yarkurulunun Genel Merkez Denetleme Kurulu'na seçilen üyeleri açıklayan raporu Başkanlığa verilmişti. Bu rapora göre, oylamaya 49 üye katılmıştı ve yeni Denetleme Kurulu'nun üyeleri şunlardı:

Asli üyeler: Abdülkadir Köylü (33 oy), Mustafa Güzelgöz (28), Neyyire Akıç (28).

Yedek üyeler: Mehmet Ataberk (26 .oy), Kemaleddin Özerdem (17), Celâled-din Kişmir (12).

Yeni Haysiyet Divanı

Sıra Genel Merkez Divanı seçimlerine gelmişti. Bu seçimlerin açık oylama ile yapılması hususundaki teklif kabul edilerek, bu kurulun asli üyeliklerine Aziz Berker, Adnan Ötügen ve Şahap Nazmi Coşkunlar, yedek üyeliklerine de Osman Ersoy, Müjgan Cunbur ve Berin U. Yurdadoğ, oybirliği ile, seçildiler.

... Ve Kapanış

Kurultay Başkanı seçimlerin böylece tamamlanmış olduğunu hatırlattı. Dileklerle ilgili konularda da söz alan kalmamıştı. Başkan Yurdadoğ, yeni seçilen Genel Merkez organlarına gelecek çalışma dönemi için başarılar dileyerek III. Kurultayı kapattı. Saatler 14.30'u gösteriyordu.

Borcaklı'nın Konseri

Kurultay çalışmaları bitmişti ama, Kurultay dolayısıyla Türk Kütüphaneciler Derneği'nin düzenlediği çalışmalar bitmemişti. T.K.D.'nin III. Kurultay'da ibra edilen Genel Merkez Yönetim Kurulu, Kurultay çalışmalarına paralel olarak, bazı kültür çalışmalarını da Kayserililerin ve Kurultay üyelerinin yararlanmasına sunmayı düşünmüş ve bir konser düzenlemişti. Konseri, 25 Eylül 1966 Pazar akşamı, saat 20.30'da Ahmet Borcaklı verecekti. Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Merkez Yönetim Kurulu üyesi olan Borcaklı, Ankara Radyosu'nda verdiği çok sesli Türk ezgileri konserleri ile kendisini tanıtmış ve sevdirmiş bir sanatçı idi. Millî Kütüphane Güzel Sanatlar ve Müzik bölümleri başuzmanı olarak kütüphaneciliğe hizmet ederken, müzik çalışmalarını da aksatmıyor; çok sesli olarak yeniden düzenlenmiş Türk şarkı ve türküleri ile renklendirilmiş konserler hazırlıyordu. Ankara Radyosunda verdiği konserlerin yanı sıra, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'nca çeşitli yurd köşelerinde düzenlenen UNESCO haftalarında, çeşitli kültür kuruluşları adına ve özellikle Türk Kütüphaneciler Derneği için düzenlediği konserler büyük ilgi topluyordu.

Tenor Ahmet Borcaklı'ya, Kayseri Hava İkmal Merkezi salonunda vereceği bu konserde de, çoğu konserlerinde olduğu gibi, yurdumuzun tanınmış piyanistlerinden Mithat Fenmen eşlik ediyordu.

Ahmet Borcaklı'nın konserine, çoğu Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayı üyeleri olmak üzere, 200'e yakın seçkin bir konuk topluluğu katılmıştı. İki bölümden ibaret olan konser, çok sesli şarkı ve türküler, Kayserililer için bir yenilik olmakla birlikte, ilgi ile karşılanmış ve defalarca alkışlanmıştır.

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI ABDÜLKADİR SALGIR'IN III. KURULTAYI AÇIŞ KONUŞMASI

Kurultayımıza şeref veren muhterem misafirlerimizi ve yurdumuzun dörtbir bucağından gelen değerli meslektaşlarımı saygı ve sevgiyle selâmlarım.

İdarecilerinden halkına kadar hepsi birbirinden daha çalışkan olan konuksever Kayseri'lerin bu güzel şehrinde Türk Kütüphaneciler Derneğinin III. Kurultayını açmakla büyük bir şeref duyuyorum.

Kütüphaneci olmayı büyük bir mutluluk sayan Müsteşarımız sayın Adnan Ötügen'in aramızda bulunması da ayrıca, meslektaşlarım ve benim için, büyük bir bahtiyarlık vesilesi olmuştur.

Memleketimizin kültürel bakımdan kalkınabilmesi ve cehaletin çok edilmesi her yaşta ve her seviyedeki vatandaşın çeşitli konulardaki fikir ürünlerinden serbestçe faydalanabilmelerini sağlayan yaygın bir kütüphane hizmetiyle mümkündür. Bundan 43 yıl önce, 1 Mart 1923 günü, memleketimizin bir numaralı Başöğretmeni Ulu Önder ATATÜRK, Meclis açış nutkunda, memleketimizde bir an önce yapılması gereken işlerden bahsederlerken, «Ameli ve şâmil bir maarif için hududu vatanın merakez-i mühimmesinde asri kütüphaneler, nebatat ve hayvanat bahçeleri, konservatuvarlar, darül muallimînler, müzeler ve sanayi-i nefise meşherleri tesisi lâzım olduğu gibi, bilhassa, şimdiki teşkilâtı mülkiyeye nisbetle, kaza merkezlerine kadar bütün memleketin matbaahaları tehliki icabetmektedir.» demişlerdi. Nüfusumuzun, aydınlarıyla okur yazarları ve öğrencileriyle 13 milyon kadar olduğu o yıllarda, başta modern kütüphaneler olmak üzere, ATATÜRK tarafından gerçekleştirilmesi istenilen şeylerin bir kısmı, bugün nüfusun okuma yazma bilmeyenlerinin, yani cahillerin miktarı 16 milyona yükseldiği halde gerçekleştirilememiştir. Cehalet, üzerinde yaşadığımız dünya için de bir tehlike olacak kadar yayılmaktadır. Yeryüzünde 700 milyon cahil insanın bulunduğunu belirten bir yazısında, UNESCO Genel Müdürü Rene MAHEU, «İlim, bize yıldızların yolunu açarken, insanların beşte üçünü, atalarının karanlığında yaşatmamalıyız.» demek suretiyle dünya nüfusunun yarından fazlasının okuma yazma bilmediğini duyurmaktadır. Cehalet, dünya çapında ele alınması gereken bir problemdir. Örgün eğitimin dışında, çeşitli kütüphanelerden faydalanmak suretiyle halkı nasıl okutabiliriz? Çözülmesi gereken problem işte budur. Okuma yazma bilmeyen cahil vatandaş topluluğunun çokluğu bir memleketin kalkınması için büyük bir engeldir. Bu engeli, okullarla birlikte bir okulun yansırsa, onun kadar önemli bir kurulum olan kütüphanelerin sistemli çalışmalarıyle kısmen yenmek mümkündür. Kısmen diyoruz, çünkü, bütün vatandaşların faydalanabilecekleri yaygın ve etkin bir kütüphane hizmetinden bugün için mahrumuz. Mevcut kütüphanelerden halkın gerektiği gibi faydalanabilmeleri için, onlara, kütüphanelerin tanıtılması, kütüphanelerden faydalanabilmeleri için teşvik olunmaları olumlu sonuçlar verecektir.

Büyük bir çoğunluğunu yetişkinlerin teşkil ettiği 16 milyondan fazla cahil vatandaş, bugünkü şartların gerektirdiği yetişkin vatandaş seviyesine ulaştırmak, onları bir temel eğitime tabi tutmak, ve devamlı olarak fikir ürünlerinden faydalanmalarını sağlayabilmekle mümkündür. İlkokulu bitirmiş olanlar, ve sonradan okuma yazma öğrenenler, daha ziyade köylerde oturanları kast ediyoruz, öğrenimlerini bitirdikten sonra, serbestçe okuyacakları kitap, gazete ve dergi bulamayacak

olurlarsa öğrendiklerini unutmaya ve yine eskisi gibi cahil kalmaya mahkumdurlar. Memleketimizin kültürel kalkınmasına en çok hizmeti dokunabilecek kütüphaneler il ve ilçelerdeki halk kütüphaneleriyle kasaba ve köylerdeki okuma odalarıdır. Her konuda, hizmet ettiği bölgenin de ihtiyacına göre seçilmiş ve yeterli sayıda kitabı bulunan halk kütüphaneleri yetişkinlerin eğitimine yardım konusunda geniş imkânlar sağlayan birer kültür kurumlarıdır.

Her dereceli okul ve üniversiteler için de kütüphanelerin önemi büyüktür. Okulların büyük bir kısmında camlı dolaplar içerisinde muhafaza edilen ve okulun öğretimi ile hemen hemen hiç ilgisi bulunmayan kitaplardan meydana gelen koleksiyonlar, ihtiyacı karşılamakta ve çocuklara okuma zevki vermekten uzaktır. Kütüphane bir okul için bir fizik laboratuvarı ve bir kimya laboratuvarı kadar lüzumlu olduğu zaman veya batı ülkelerinin büyük bir çoğunluğunda olduğu gibi bir «Sosyal ilimler laboratuvarı» olarak düşünüldüğünde, öğrenciler ve öğretmenler için daha faydalı bir hale gelebilecektir. «Kütüphane Okulun ve Üniversitenin vazgeçilmez bir tamamlayıcısıdır.» diyen ünlü Fransız yazarı André Maurois, «Tahsil sadece kütüphanelere giden kapıları açan bir anahtardır.» fikrini savunarak kütüphanenin eğitim ve öğretimdeki yerini ve önemini belirtmeye çalışmıştır. «Kütüphane üniversitenin kalbidir» sözü de, kütüphanelerin üniversite öğrenimindeki rolünü veciz bir şekilde ifade etmektedir.

Milletlerin fikrî kalkınmalarında okullar ve üniversiteler kadar faydalı kuruluşlar olan kütüphanelerin memleketimizdeki durumunu ve çeşitli problemlerini kısaca gözden geçirelim.

MİLLÎ KÜTÜPHANE

1946 yılının Nisan ayı ortalarında gayri müsaait şartlar içerisinde kuruluş hazırlıklarına başlayan Millî Kütüphanemiz, 1948 yılında gazino binası olarak inşa edilmiş ve sonradan ek binalarla genişletilmiş bugünkü binasında aydınların istifadesine açılmıştı. Dünyanın en genç Millî Kütüphanesi dediğimiz bu ilim müessesesinin kuruluşunda en azından bir asır geç kalmıştır. Kütüphanenin 5632 sayılı kuruluş kanunu 1950 de, Kütüphaneye daha geniş personel imkânı sağlayan ve bünyesi içerisinde bir Bibliyografya Enstitüsü kurulmasını mümkün kılan 6668 sayılı ek kanunu ise 1955 yılında kabul edilmiştir. Çeşitli kütüphane malzemesi yanında kitap ve periyodik eserlerinin cilt sayısı 600.000'e yaklaşmış olan Millî Kütüphanenin depoları tamamen dolmuş bulunmaktadır. Bir Millî Kütüphane olarak çok daha zengin koleksiyonlara sahip olmasını arzuladığımız bu ilim müessesesinin abidesi bir kütüphane binasına şiddetle ihtiyacı vardır.

HALK KÜTÜPHANELERİ VE ÇOCUK KÜTÜPHANELERİ

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü, Bayazıt Devlet Kütüphanesi, Süleymani, Yazmalar Merkezi gibi fonksiyonları bakımından ayrı özellikte olan kütüphanelerden başka, 203 halk kütüphanesi, 159 çocuk kütüphanesi, 146 sabit evlere ödünç kitap verme servisi ve 25 gezici kitaplık vasıtasıyla yurt çapında kütüphane hizmeti ifa etmeye çalışmaktadır. Tespit edilen program gereğince, kütüphane hizmetlerinden her yaştaki ve seviyedeki okuyucunun azami surette faydalanması için gereken gayret gösterilmektedir.

Çocukların fikrî gelişmelerine, okuma ve araştırma alışkanlığı kazanmalarını boş zamanlarını değerlendirmeyi öğrenmelerine hizmet ve yardım eden çocuk kütüphanelerinin daha faydalı ve daha çok çocuğa hizmet edebilmesine çalışılmaktadır. Yazma eserler bakımından dünyanın en zengin koleksiyonlarına sahip olan kütüphanelerimizden ancak bir kısmında kitapların sağlığını koruyabilecek tedbir

alnabilmıştır. Ödenek yetersizliği, ve kütüphanecilik konusunda yetişmiş personelin azlığı dolayısıyla yurt çapında yaygın bir kütüphane hizmetinin hakkıyla ifasında büyük güçlüklerle karşılaşmaktadır.

OKUL KÜTÜPHANELERİ

Modern anlamda okul kütüphanelerinin kurulması yakın tarihere rastlar. Memleketimizde mevcut okullardan hemen birçoğunda kütüphane bulunmakla beraber bunların çoğu ancak birer kitap deposu niteliğindedir. Öğretimde aktif metodun uygulanması ve tek kitap sisteminin kaldırılması memleketimizdeki okul kütüphanesi anlayışına da bir yenilik getirmiştir. Okul kütüphanelerinin kendilerinden beklenen fonksiyonları tam mânasıyla gerçekleştirebilmeleri ise her şeyden önce kütüphanelerin eğitim ve öğretimdeki öneminin kabul edilmesiyle mümkün olabilecektir.

KÜTÜPHANECİLİK EĞİTİMİ

Memleketimizde hâlen kütüphanecilik eğitimi yapan iki fakülte kürsümüz mevcuttur. Bunlardan ilki A.Ü. Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi, ikincisi İ.Ü. Edebiyat Fakültesindedir. Birinci kürsünün gece tedrisatı da yapmak suretiyle ikinci bir öğrenci grubunu yetiştirmesi memleket kütüphanelerinin kütüphaneci ihtiyacını karşılama yönünden memnuniyet vericidir. Meslekten yetişme kütüphaneci ihtiyacı kütüphanelerimizde her geçen gün biraz daha fazla duyulmaktadır. Özellikle, ihtisas ve araştırma kütüphanelerinin isteklerini karşılamak üzere bu iki kürsüde veya başka bir üniversitede üniversite üstü Master derecesi veren bir öğretim sistemine gidilmesi büyük faydalar sağlayacaktır.

Küçük muhtevalı kütüphaneleri ve büyük kütüphanelerin müteferrik hizmetlerini yürütmek için orta dereceli bir kütüphanecilik meslek okulunun kurulması, bir kısım kütüphane hizmetlerinin daha rasyonel ve ekonomik bir şekilde yürütülmesine imkân verecektir.

Kütüphanelerin teftişinin kütüphaneci müfettişlere yaptırılması ve bunun için de müfettişlik kadrosuna meslekten yetişmiş kütüphanecilerin alınması, üzerinde durulması gereken bir konudur.

Köyİşleri Bakanlığına devredilmiş olan Halk Eğitimi Genel Müdürlüğüne bağlı köy okuma odaları ve okuma köşeleri gibi yetişkinlerin eğitimi ile ilgili konuların bir plân dahilinde yeniden ele alınması isabetli bir husus, halk eğitimi gibi bir eğitim hizmetinin de M. Eğ. Bakanlığı tarafından ele alınması ve yürütülmesi yerinde ve isabetli bir karar olacaktır.

Kütüphane ve kütüphaneciliğimizin halka modern kütüphanecilik anlayışı ile hizmet edebilmesi için birbirleriyle yakından ilgili ve bağlı problemlerin halledilmesi gerekmektedir. Bunlar personel problemi, bina problemi, mevzuat problemleri, teknik problemler, kataloglama ve tasnif problemleridir.

M. Eğ. B. bünyesinde bir Kültür Müsteşarlığının kurulmuş olması kültür hizmetlerine gereken önemin verilmesi zamanının geldiğini müjdelemektedir. Birçok meslektaşımızın kütüphaneciliğin altın devri diye vasıflandırdıkları bu devirde Türk kütüphaneciliğinin gereken hamleleri yaparak ileri bir seviyeye ulaşmasını diler, değerli misafirlerimizi ve değerli meslektaşlarımızı saygı ve sevgi ile selâmlarım.

II. EK

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI KÜLTÜR MÜSTEŞARI SAYIN ADNAN ÖTÜKENİN TEYPLE TESBİT EDİLEN KONUŞMASI

Efendim,

Uzun sözlerle başınızı ağrıtmak istemiyorum. Şu anda duyduğum heyecan ve bahtiyarlık hudutsuzdur. Onbeş - yirmi sene önce, Türkiye'de bir Kütüphaneçiler Derneği'nin kurulacağını, bunun kongreler yapacağını, hakikaten mesleğinin ehli, bu sahalar için okumuş, yetişmiş insanların biraraya gelip kendi mesleklerine ait problemleri hep beraber müzakere edeceklerini tahayyül etmek bile güçtü. Bugün bu husus realite olmuştur, bir gerçek olmuştur. Bu bakımdan çok bahtiyarım.

Fevkalâde meşgul olmama rağmen, Türk Kütüphaneçiler Derneğinin toplantısına çok uzaklardan yetişmek için gayret sarfettim. Az daha dün akşam ümidi keşiyordum. Fakat bu sabah yetiştim. Belki yetişemeyeceğim diye korkuyordum.

Kütüphaneçiliğin altın devri başlayacak; daha henüz başlamadı. Fakat bunun başlaması için lüzumlu olan unsurlar meydana çıkmıştır. Kütüphaneçiliği son derece basit bir hizmet telâkki eden değişik teşekküllerin itiyadı, düşünceleri artık mevcut değildir. Bunun, mühendislik gibi, avukatlık gibi, doktorluk gibi, başı başına bir meslek olduğu, hiç olmazsa münevver muhitlerde, öğrenilmiştir, bilinmektedir. Üniversitelerde ayrı kürsülere malik oluşunun, bu mesleğin, hele Türk kütüphaneçiliğinin istikbal için büyük bir garanti teşkil etmekte olduğunu belirtmek isterim. Altın devri inşaallah' başlatacağız; ve o zaman, öyle tahmin ediyorum, uzak değildir.

Bu öyle bir meslektir ki, ona mesleklerin en mübarek olanı demek, onu böyle adlandırmak yerinde olur. Benim nokta nazarıma ve medeni memleketlerde belirmiş olan bir kanaate göre, kütüphane okuldan çok daha mühimdir, bir memleketin sosyal hayatında. Mutlak surette okula verilecek önemin iki mislini, üç mislini kütüphanelere vermek gerekir. Ben bunu bu mesleğin nâçiz bir hizmetkârı olarak söylemiyorum. Her insan kendi mesleğini her şeyden üstün görür. Ama bu benim şahsî mütalâam değil, bir realitedir. Şu bir gerçektir ki, kütüphane bir memleketin içtimai hayatında okuldan çok daha mühimdir.

Çok müteaddit defalar söylemişimdir, bütün meslektaşlarım duymuştur: Biz, beyhude bir hayâlin peşindeyiz tâ Cumhuriyetin kuruluşundan beri. İlköğretim seferberliği ile, Cumhuriyetten beri harcanan muazzam enerji ve emeklerle, harcanan milyarlarla alınan netice işte, meydandadır: Hâlâ Türkiye %40'ı okuma-yazma bilen bir memlekettir. Ama, bırakın fazlasını, acaba %40'ımız hakikaten okuyor mu? (Burada, konuşmanın bir kaç cümlesi kaydedilememiştir.)

%40 okur-yazar, demiştim. Bu, okuma-yazma nîmetinden faydalanabilen bir topluluk değildir. Benim tahminlerim ve hesaplarım pek kırıcı olabilir; fakat ben bu %40'ın ancak dördte birinin, beşte birinin okuma imkânına sahip olduğu kanaatindeyim. Diğerleri okumamaktadırlar. İlkokulu bitirmişler ve öylece kalmışlardır. İlkokulu bitirenler öylece bırakılmışlardır; çünkü okuyacakları gey yoktur.

Binaenaleyh, bu memleketin fikrî kalkınmasını temin edecek olan mühim unsur kütüphaneçiliktir, halk kütüphaneleridir. Her şeyden evvel köylere, kasabalara dal budak salarak, hakiki okur-yazar olarak yetişme melekelerini meydana getiren kütüphanelerdir. Bu bakımdan mesleğimiz fevkalâde mühim bir meslektir. Kütüp-

haneci olarak söyleyiorum bunu! Buna Devletin çok itibar etmesi lâzımdır. Bugün çok farklıız yirmi yıl öncesine göre; bugün çok farklıız ama, hâlâ bütün imkânlar elimizde değil.

Ben daha fazla konuşmak istemiyorum. Çok yüklü bir programınız var. Bahtıyarlığımı ifade etmek ve bu mesleğin kudsiyetini belirtmek için huzuruza geldim ve buralardan geçerken bir kaç gönüllünün köylerde, kasabalarda neler yapabileceğini bu meslek bakımından, tekrar görmek bahtıyarlığına eriştim. Bu işlerin başında olan arkadaşımız, kahraman arkadaşımız buradadır. Evet, dünyanın hiç bir yerinde görülmemiştir: Eşek sırtında seyyar kütüphane! Ama bir realitedir ve büyük başarılar sağlanmıştır. Bir teşkilât ki, 34 köye kitap götürmüştür; on bir köyde kütüphanesi vardır. Ve Pazartesi günü inşaallah, yine himmetlerle küçücük bir kasabanın nasıl modern ve güzel bir müesseseye kavuştuğunu göreceksiniz. Bunlar Türkiye'nin her tarafında yapılabilse, yurdumuz bambaşka bir memleket olabilir. Ben geçen sene doluştım Ürgüp köylerini. Halk hakikaten müstaktır. Bu defa da öyle görüyorum. Bir hafta gitmiyor seyyar kütüphane eşek sırtında veya küçücük bir jeep'le; gidemediği zaman halk endişe ediyor, soruyor «niçin kitaplarımız gelmedi?» diye. İşte bu hâle geldiği gün, kütüphanecilerin himmetiyle bu seviyeye eriştiği gün Türkiye, belki muasır medeniyet seviyesine erişebilecektir. Yoksa, %40'ı okur-yazar, hayâli okur-yazar; nüfusunun beşte biri kitap okur, mecmua okur! Bu haliyle Türkiye'nin güçlü kalkınması mümkün değildir.

Benim maruzatım bu kadar. Kurultayınıza başarılar dilerim. Çok yıllar diyelim, çok daha mükemmeline inşaallah kavuşuruz.

Teşekkür ederim.

III. EK

ADANA ŞUBESİ ADINA ŞUBE BAŞKANI NEYYİRE AKIŞIN YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın Kurultay üyeleri

Türk Kütüphaneciler Derneği Adana Şubesi üyelerinin III. Kurultaya başarı dilekleriyle saygılarını sunmaktan büyük mutluluk duymaktayım.

Şubemiz üçüncü kurultaya katılırken kütüphanelerin ve kütüphanecilerin sorunlarını daha yakından bilerek huzurunuzda gelmiş bulunuyor. Bu konulara geçmeden evvel şubemizin çalışmalarına değinmek istiyorum. Şubemiz yalnız kütüphanecilik mesleğinde olanları değil çeşitli meslek sahiplerini de üye kaydetmiştir. Kütüphaneye meraklı, kitap okumayı seven herkes derneğimize üye olabilmektedir. Üyelerimiz arasında doktorlar, öğretmenler, gazeteciler, tüccarlar, ev hanımları vardır. Böylece kütüphaneler ve kütüphanecilik mesleği ile her meslekten kişilerin ilgilenmesi halkın eğitimine yardımcı olması temin edilebilmektedir. Bu sebeple olacak, üye sayımız günden güne fazlalaşmaktadır.

Köylere bavullarla kitap götürme işine devam ediyoruz. Bu yıl CARE teşkilatının da yardımını sağlayarak köye ödünç kitap verme servisimizin kitap adedini çoğaltabildik.

Adana'nın en iyi yerinde bir büromuz, ufak bir kitaplığımız olabildi.

Geçen yıl Adana ve çevresinden on kütüphaneci arkadaşla Ankara'ya gelerek Ankara kütüphanelerini tetkik etmiştik. Kütüphaneler Genel Müdürlüğüne, Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Merkezine ve bütün Ankaralı kütüphaneci arkadaşlara bu gezimizde gösterdikleri yakın ilgi, misafirperverlikten dolayı huzurunuzda teşekkürü bir borç bilirim.

Tetkik gezilerimiz Mersin, Ceyhan, Tarsus, Ankara illerine yapılabildi. Bu yıl İstanbul, İzmir gibi büyük illerimize de tetkik gezileri düzenlemeyi düşünüyoruz. Hem yurdumuzdaki kütüphaneleri görmek hem de meslektaşlarla tanışmak bizler için çok faydalı olmakta, mesleki tartışmalar, fikir teatileri yapmak imkânını bulmaktayız. Temenni edelim ki genel merkezimiz de bu tetkik gezilerine programında yer versin, böylece kütüphaneciler yalnız yurt içi değil, yurt dışı geziler de yapabilsinler.

Kütüphanecilik Haftası'yla Dünya Çocuk Kitapları Haftası'nda Adana ilinde dernek olarak Millî Eğitim Müdürlüğü ile ortaklaşa kutlama programları düzenlendi. Dünya Çocuk Kitapları Haftası'nda her okuldan, her sınıftan öğrenciler öğretmenleriyle bir salonda toplandılar. Toplantıya Vali, Millî Eğitim Müdürü, Kumandanlar katıldılar. Konu ile ilgili konuşmaların yanı sıra «Ağaç Yaş İken Eğilir» adlı film gösterildi. Öğrencilere kitaplar dağıtıldı, çocuk kütüphanelerinde açılan sergiler izlendi.

Şubemiz gelir temini için de büyük çaba göstermektedir. Ankara Sanat Tiyatrosunu «Sultan Gelin» oyunu ile getirtmiş, bundan 4800 lira gelir temin etmiştir. Bu günlerde yine böyle bir faaliyete girişmiş bulunuyoruz. Ankara Sanat Tiyatrosu ile yaptığımız anlaşma sonu «Bozuk Düzen» ve «Bir Delinin Hâtıra Defteri» oyunlarını Adanalılara gösterme kıvançlı içindeyiz.

Çeşitli faaliyetlerimizi ayrı ayrı sayarak sizleri sıkmak istemem. Kütüphaneci arkadaşlarla ayrıca he ron beş günde bir, bir kütüphanede toplanıyoruz. Toplantılarda

kursa gidenler öğrendiklerini birbirlerine anlatmak suretiyle bilgi alışverişi yapabiliyorlar. Aynı zamanda kütüphaneciler arasında bir yakınlaşma tanışma imkânı hazırlanmış oluyor. Toplantıların birine esasen yönetim kurulu üyemiz olan özel idare müdürü davet edilmiş ve böylece çocuk ve halk kütüphanelerine 3000 lira kadar bir tahsisat ayrılabilmıştır.

Bizi en çok üzen şey plânlamaya girdiği, arsası özel idareden Millî Eğitime geçerek ayrıldığı halde bölge kütüphanesi inşaatına başlanamaması ve başlangıç olarak 1965 yılında verilmesi kararlaştırılan 200.000 liranın başka illere kaydırılması olmuş ve her yılki plânlama broşürü ümitlerimizi boşa çıkartmıştır. Özel idare bu arsayı muayyen süreli olarak Millî Eğitime verdiğine göre, bu yıl da Adana Bölge Kütüphanesi inşaatına para ayrılmazsa, arsayı da kaybetme durumu hasıl olacaktır. Bu süre iki yıldır. İki yıl da dolmuş bulunmaktadır. Adana Türkiye'nin belli başlı illerinden biridir. Bugün daracak bir yerde Ramazanoğlu Kütüphanesinin geliştirilmesiyle meydana gelmiş ufak bir kütüphanesi iki az maaşlı memuru, iki öğretmeni (biri Müdür olmak üzere), bir de hademesi vardır. Nüfus çoğunluğu fazla olan bir il için bu durum gerçekten üzücüdür. Adana ilinin biran önce bölge kütüphanesine kavuşması zaruridir. Şube olarak göstermiş olduğumuz çabalar olumlu bir sonuca varmamıştır. Adana bölge kütüphanesi inşaatının doğu illerine kaydırılmasının nedenini bilmemekteyiz.

Gerek Adana'da gerek gezdiğimiz diğer illerde gördüğümüz kütüphaneler ve kütüphanecilerin çeşitli problemleri vardır. Bu da mesleğin arzu edildiği kadar eğitici, öğretici bir fonksiyon taşımasına engel teşkil etmektedir.

Söyle ki; kütüphaneler genellikle bina ve iç düzen bakımından çekici değildir. Doğal koşullara malik binalar sahip değildir. Örneğin: Adana gibi sıcak iklimli bir ilde binanın iklimine uygun olarak yapılması düşünülmektedir. İkinci önemli konu kütüphanelere satın alınan ve gönderilen kitaplardır. Kütüphaneciye bu konuda çok az yetki tanınmakta, tahsisat az gönderilmekte veya hiç gönderilmemektedir. Yabancı kütüphaneler kitap sipariş verme bölümü gibi ayrı bir kısım ve kataloglama suretiyle bu işi yaparken bizim kütüphanelerimiz bu konuda çok hareketsiz bırakılmıştır. Kütüphaneci bütçe darlığı ile yaratıcı olamamakta, kütüphanesine kendi düşüncelerini uygulayamamakta, çevreye göre kitap alımı yapamamaktadır. Bu yıl Adana Halk Kütüphanesine bu konuda ödenek ayrılmamış, özel idareden aldıkları bin lira ile ancak birkaç kitap ciltletebilmişlerdir. Şubemizin yaptığı beş yüz liralık yardım ile yazma eserleri okutup kataloglayabilmişlerdir.

Ayniyat yönetmeliği ise geçen kurultaya da söylendiği gibi Demokles'in Kılıcı olmakta devam etmektedir. Amerikan kütüphaneleri yılda yüzde üzerinden kayıp hakkı tanımaktadır. Ayniyat yönetmeliği en kısa zamanda değiştirilmeli ve bizde de yüzde üzerinden kayıp hakkı tanınmalıdır. Hepimiz biliyoruz ki kitap kelepçemaları çoktur. Zaten maaşı düşük olan kütüphaneciye kayıpları ödetme hakkımız olmamalıdır. Ve Dernek bu konuyu ele alarak yeni ayniyat yönetmeliği ile halk kütüphaneleri yönetmeliğinin çıkmasına çaba göstermelidir.

Teşkilâta gelince kütüphanelerin kadrosu müdür veya bir başmemur yanına verilmiş hademe maaşı ile çalıştırılan bir iki memurdan meydana gelmektedir. Şüphesiz 200 - 300 liraya çalıştırılan memurlardan fazla hizmet beklemek te mümkün olmuyor. Tahsilleri az, somurtkan, haşın memurlar arasında bir halk kütüphanesini gereği gibi çalıştırmak zorlaşıyor. Söz gelişi, bir memur bir okuyucuya istediği kitabı araştırmaya lüzum görmeden «yok» deyiveriyor, Kütüphanecilik Enstitüsü mezunları maaşların azlığı, yetkilerin kısıtlı oluşu sebebiyle olacak başka iş sahalarını kayıyorlar. Memurların maaşları uzun zaman aynı kalıyor. Her sene zam bek-

liyen bu arkadaşların ümitleri kırılıyor, çalışma güçlerini kaybediyorlar. O halde kütüphaneciden büyük hizmetler beklerken önce onun maddî imkânlarını genişletmeli, bölge kitaplıkları yanında muhakkak lojmanlar yapmalı, öğle ve beşten sonraki mesalleri için ayrı ücret hakkı tanımalı, ancak bunlardan sonra kendilerinden hizmet istemeliyiz.

Halk kütüphaneleri daha geniş bir teşkilâta sahip olmalı, çocuk kütüphaneleri halk kütüphanesine bağlanmalı; valilik, kaymakamlık, millî eğitim müdürlüklerinin kütüphaneleri çeşitli faaliyetler için kullanmalarına mutlaka engel olunmalıdır. Millî eğitim müdürlükleri zaman zaman halk kitaplıkları ve çocuk kitaplıkları memurlarını millî eğitim müdürlüğü işlerinde çalıştırmakta, bu sebeple kütüphaneler kapularına kilit asmaktadırlar. İmtihan günleri okuyucular dışarı çıkarılmakta, salonun şekli değişmekte ve kütüphane maksat dışı bir işe hasredilmektedir. Örneğin: Ceyhan kütüphanesi bir müsait yer varken kaymakamın emri ile kırk beş gün seçim kuruluna tahsis edilmiştir. Salona daktilo makinaları getirilmiş, aynı binadaki halk kütüphanesi salonu da gürültüden rahatsız edilmiştir.

Kütüphaneleri denetleyen müfettişlere gelince: Nedense kütüphaneciyeye yıkıcı davranışlarda bulunmaktadır. Kütüphaneyi denetliyen bir müfettiş yıkıcı değil, öğretici, yapıcı olmalıdır. Halk kütüphanesi yöneticileri muhakkak Kütüphanecilik Enstitüsü mezunu yahut bu konuda çalışmış öğretmenlerden ve yetişmiş kişilerden olmalı, kendilerine iyi bir makam maaşı, lojman, kitap kaybı için bir miktar ek ücret verilmeli, fazla mesal hakkı tanınmalı, sosyal sigortalar temin edilmeli. Yazlık kamplar açılmalı, yardım sandığı kurulmalı, kütüphaneciyi kıt kanaat geçinen kişi durumundan çıkartmalıyız. İşte o zaman halk kütüphanelerinden bir gelişme beklemek hakkımız olacaktır.

Okul kütüphanelerine gelince; gelişmeleri tamamiyle okul müdürünün tutumuna bağlıdır. Okul müdürü meraklı ise okulda çalışan bir kütüphane vardır, değilse yoktur. Hakikatte okul kütüphanelerinin mükemmel bir özel yönetmeliği vardır. Bu yönetmeliğe göre okullara kütüphaneci müdür yardımcısı kadrosu verilecektir. Mâyetinde memur ve hademe olacaktır. Bu müdür yardımcısı asla okulun diğer işlerinde çalıştırılmıyacaktır. Çok defa ne yazık ki bunların hepsi bir hikâye olarak kalmakta, bu kadroya sahip olan okullar, müdür yardımcısını okulun diğer idare işlerinde çalıştırmaktadırlar. Gelen müfettişler ise çoğunluk için mahiyetini bilmemekte, bu işle görevli kimseleri işsiz güçsüz telâkki etmektedirler. Oysa beşbin kitaplı bir kütüphanenin DEWEY'e göre tasnif ve kataloglama işi üç yıl sürmüştür. Bunun yanına öğrenciyi rehber olmak üzere müzik yayını, sinema, epidiyoskop faaliyetleri de eklenirse on sekiz saat dersle birlikte kütüphaneci müdür yardımcısının başını çevirecek vakti yoktur. Ayrıca kütüphanesini okulun açılış saatlerine göre ayarlamak için mesai dışında çalışmak zorundadır. Çift öğretim yapan okullar sabah sekizden akşam 18.30'a kadar devam etmektedir. Görülüyor ki beş buçuk saat yerine on buçuk saat çalışmak zorundadır. Oysa bu tarzda çalışan okul kütüphaneleri bir, ikiyi geçmemektedir. Çok defa okul kütüphanelerini bir memur yönetmekte, o da kayıt işleri, ders âletleri gibi işlerle meşgul edildiği için kütüphaneler göstermelik olmaktadır. Okullar çeşitli oldukları için kütüphanelerin de sınıflandırılması gerekir. Örneğin: Klâsik liseler, meslek okulları ki bunlar ticaret lisesi, ziraat lisesi, yapı enstitüsü, motor sanat, sanat enstitüsü, kız enstitüsü, imam hatip okulları... gibi okullardır. Meslek okulları kütüphanesinin ağırlık kısmını meslek kitapları teşkil etmelidir. Oysa Bakanlıktan gelen kitaplar bu özelliği düşünmemekte, bütün okullara aynı tip eserleri göndermektedir. Örneğin 5000 kitaba sahip olan Adana Ticaret Lisesi Kütüphanesinde ekonomi, muhasebe, hukuk, mâlî

cebir, turizm konularında sadece 700 adet kitap varken diğer konulardaki kitap adedi 4300'dür. Yaptığımız araştırmalar sonucu aynı husustan diğer meslek okullarının da yakındıklarını ve sıkıntı çektiklerini görmüş bulunuyoruz, O halde okul kütüphaneleri ele alınırken meslek okullarının kütüphanelerine meslek kitapları gönderilmesi daha olumlu sonuçlar verecektir.

Sözlerime son vermeden evvel bir önemli nokta üzerinde daha durmak istiyorum: Son zamanlarda okullara tamimler, resmî, gayri resmî müesseselerden yayınlar gelmektedir. Basına kadar intikal eden bu durum ciddi eser seçme hususunda kütüphanecileri kararsızlığa düşürmektedir. Derneğimizin bu aktüel mevzu üzerinde muhtelif fikirlerin tartışılarak tutumunun ne olacağını açıklaması yerinde olacak kanısındayız.

Hepinizi hürmetle selâmlar, saygıyla huzurunuzdan ayrılıyorum.

IV. EK

ANKARA ŞUBESİ ADINA ŞUBE BAŞKANI KADRIYE OKTAY'IN YAPTIĞI KONUŞMA

Değerli büyüklerim, sevgili meslektaşlarım.

Ankara Şubesi adına III. Türk Kütüphaneciler Kurultayına başarılar dilerken bugün burada beraber olmanın mutluluğu içinde olduğumu bilhassa belirtmek isterim. Bu arada ben de size, çok kısa da olsa, Şubemiz faaliyetlerinden bahsedeceğim.

Ankara Şubemiz her gün yeni katılan üyelerle gelişen ve çeşitli faaliyetleriyle meselâ: Mesleki ve dinlendirici konularda konferanslar, geziler, kütüphanecilerimizi tanıştırmak ve yakınlaştırmak gayesiyle düzenlediği sosyal faaliyetleriyle az da olsa Derneğimize maddî ve manevî faydalar sağlamıştır.

Yine tertiplediğimiz «Türk Halk Kütüphanelerinin Halk Eğitimindeki Rolü Nedir, Ne Olmalıdır» konulu açık oturumlarda gerek Halk Kütüphanelerimizin gelişmesi ve gerekse Halk Eğitimi davasının daha başarılı yürütülebilmesi için Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü ile Kütüphaneler Genel Müdürlüğü arasında müsterek bir işbirliği esasına gidilmesi neticesi çok daha olumlu sonuçlara ulaşılacağı kanaatine varılmıştır.

Bütün bunlar Ankara Şubemizin faaliyetlerinden bir kısmıdır. Ve yeni gelişmekte olan Kütüphaneciliğimiz içinde yeterli değildir.

Teknik alandaki çalışmalara paralel olarak yapılan yeni yayınlar ve Kütüphaneciye aydınlatacak eserlerin azlığı meslektaşlarımızı çeşitli problemlerle karşılamaktadır. Bu yüzden bilhassa Kütüphaneciliğimizi tanıtan, geniş bilgiler veren eserler bekliyoruz.

Düşünce ve isteklerimizi dilekler faslında belirteceğimden sözlerime bu kadarla son verir, III. Kurultayımızın başarılı olmasını tekrar candan diler, hürmetle selâmlarım.

V. EK

İSTANBUL ŞUBESİ ADINA ŞUBE BAŞKANI NAIL BAYRAKTAR'IN YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın Kurultay Üyeleri,

Üçüncü Türk Kütüphaneciler Kurultayı delegelerine İstanbullu meslektaşların selâm ve başarı dileklerini sunarak söze başlamak istiyorum.

Derneğimizin İstanbul Şubesi 1962 yılında kurulmuş ve 4 Mart 1964'de yapılan ilk genel kurul toplantısında seçilen delegeler, ikinci kurultaya katılmıştı. Bu kurultaydan sonra, yönetim kurulu, üye adedini arttırmak, konferanslar düzenlemek, Kütüphane Haftası'nın başarılı geçmesini sağlamak gibi faaliyetler devam etmiş ve olumlu sonuçlar almıştır.

Şubenin üye adedi 56'dan 114'e ulaştırılmıştır.

Çeşitli tarihlerde kütüphaneci arkadaşlar, Dernek adına Çocuk Kütüphaneleri, Amerikan Kütüphaneciler Derneği, Edebiyat Tarihçisi olarak kütüphanecilerden beklediklerimiz, Newyork Downstate Medical Center kütüphanesi, National Library Of Medicine, Dewey Decimal'in Türkçe tercümesi ve 17. basımı, yeni Personel Kanunu ve Kütüphanecilik Mesleği konularında konferanslar vermiştir. Konferansların bazılarında konu ile ilgili film de gösterilmiştir.

1964 yılı Kütüphane Haftası'nda başkan tarafından bir basın toplantısı düzenlenmiş; bütün kütüphanelerde birer sergi açılmış; Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü Profesörü Rudolf Juchhoff tarafından bir konferans verilmiş ve Belediye Otobüslerine, kitapçılara, kütüphanelere haftanın önemli belrten pankartlar asılmıştır.

1965 yılı Kütüphane Haftası'nda da başkan tarafından radyoda bir konuşma yapılmış; ayrıca gene radyoda bir açık oturum düzenlenmiş, Edebiyat Fakültesi'nde Prof. Macit Gökberk tarafından «Kitap Üzerine» konulu bir konferans verilmiş; Kütüphanelerde sergiler açılmış ve Belediye otobüsleri ile Denizyolları vasıtalarına pankartlar konulmuştur.

Kütüphaneciler arasında tanışma ve yakınlaşmayı sağlamak bakımından 30 Aralık 1964'de bir yeni yıl çayı, 1965 Haziran ayı içinde İstanbulda bulunan Amerikan Kütüphaneciler Derneği Milletlerarası Münasebetler Dairesi Başkanı Lester Asheim için ve bu yıl Temmuz ayında A.I.D. adına İstanbul Kütüphanelerini ziyaret eden Newyork Üniversitesi'nden Dr. Nasser SHARIFY için birer çay düzenlenmiştir.

Yeni Personel Kanunu ile ilgili olarak sınıf tüzüğü'nün hazırlanışı sırasında Genel Merkezle, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü ile ve Üniversitelerimizle yazışma ve görüşmelerde bulunulmuş ve İstanbul Şubesinin dilekleri bildirilmiştir.

Derneğin mali durumuna gelince: Bütçemizin pek zayıf olduğunu söylemek mecburiyetinde kalacağım. Şubenin mayıs 1966 tarihinde yapılan Genel Kurul toplantısında yeni Yönetim Kurulu'na devredilen parası, 576 lira 79 kurustur. Buna gelirin az olması, kütüphane haftalarında bastırılan pankartlara harcanan ve hayli yekûn tutan masraflar sebebi olmuştur. Bu yıl, gelirin artırılmasına ve Şb'nin bütçesinin sağlamlştırılmasına çalışmak gerekecektir.

Yeni Yönetim Kurulunun aynı zamanda, üye adedinin arttırılmasına, derneğe bir lokal sağlanmasına, üyeler arası dayanışmayı arttırmaya ve mesleki konferanslarla sergilere devam edilmesine de çalışılacağı tabiidir.

Buraya gelmeden önce, İstanbul'da modern mimari tarzında ilk kütüphanenin Kadıköyde inşa edileceğini memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz. Bunu diğerlerinin takip etmesi, en büyük arzumuzdur.

Türk Kütüphaneciler Derneği Üçüncü Kurultayının başarılı geçmesini diler, hepimizi hürmetle selamlarım.

İZMİR ŞUBESİ ADINA ŞUBE TEMSİLCİSİ RUHİ MUTLU'NUN YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın Kurultay üyeleri, değerli meslekdaşlarım,

Derneğimiz İzmir Şubesi adına hepinizi saygı ile selâmlarım. Huzurunuzda seçkin meslekdaşlarımla birarada olmaktan mutlulukla doluyum. Bu mutluluğun yanında İzmir Şubemizin parlak çalışmalarından haberler getirme sevincini de duy-mek isterdim. Ama bu yıl için bu mümkün değil. Çünkü İzmir Şubemiz kurucu heyeti ilk kongresini ancak 31.8.1966 günü yapabildi.

İzmir Millî Kütüphane Cemiyeti gibi milyonlarca lirahlık tesislere sahip yaratıcı bir cemiyetle, İzmir Kitaplıklarını Geliştirme Derneği gibi çalışmaları çevrede ilgi ve takdirle karşılanan bir Derneğin yanbaşında Türk Kütüphaneciler Derneği İzmir Şubesinin kurulması, İzmir'deki çalışma gücümüzün dağılmasına sebep olsa bile Kütüphanecilerimizin büyük bir güç halinde toplanması, meslek haklarımızın savunulması, mesleki çalışmalarımızı güçlendirecek imkânların sağlanabilmesi bakımın-dan bizler için kutsal bir ödev demektir.

Derneğimizin 3. Kurultayı, bu dönemde ve yakın bir gelecekte meslek onuru-muzu artıracak ve yurt hizmetindeki emeğimizi değerlendirecek büyük bir imkânın-da tanığı oluyor; çünkü mesleğimizin kutsal çilesini çekmiş ve kütüphanecilik mes-leğine unutulmaz mücadelesi ve emeği ile ilk defa yurdumuzda akademik bir onur kazandırmış olan, Türk Millî Kütüphanesinin kurucusu sayın Adnan Ötügen gibi bir meslekdaşımız, Türk Kütüphanelerinin yönetimini elinde tutan en yüksek ma-kamda bulunuyor.

Kütüphaneci çilesini A sından Z sine kadar tanıyan bir meslekdaşımızdan ümit-lerimizi olumlu sonuçlara götürecektik şeyler beklemekte elbette haklıyız. Sayın Adnan Ötügen'in Türk Kütüphanelerinin kaderini genel bütçenin yetersiz imkânlarına bağ-lyan geleneğe son verecek olumlu çabaların içinde bulunduğu inaniyoruz.

Mevcut imkânlar şimdiye kadar âzami yararlar sağlayacak şekilde kullanılmış ve yurdumuzda çoğu, göze ve kulağa hitap eden teknik eğitim cihazları ile donatıl-mış yüzlerce Halk ve Çocuk Kütüphaneleri doğmuştur. Ancak, artan nüfusun ihti-yacını karşılayacak bir Kütüphanecilik hizmetinin temininde karşılaştığımız güç-lükler, çilelerimizi dayanılmaz problemlerle artırmaktadır.

Kütüphanelerin problemleri hâlâ mahalli idarelerin başında bulunan yönetici-lerin kişisel davranışlarına göre çözüm yolu bulmakta veya çıkmaza girmektedir. Mahalli yöneticilerin bir kaç diyeceğimiz kadar az bir kısmı bir çipuda yüz binlerce lira değerinde maddî ve manevî imkânları kütüphaneye emrine vermek yurtseverliğini gösterirken çoğu kütüphaneye karşı en ufak bir ilgi duymamaktadır.

Tek çıkar yol, kendi kendimizi aldatmaktan başka bir anlam taşımayan ve ka-ğıt üzerinde kalan Bakanlık tasarımları ile mahalli yöneticileri Kütüphanelere eğil-meye zorlamaktan vazgeçip gerekli kanunu meydana getirmektir.

Belediye ve Özel İdare bütçelerinden belli bir yüzde oranında ödenek tahsisini kanuna bağlama işinde sayın Kültür Müsteşarımızın gerekli mücadeleyi yapmakta olduğuna yürekten inaniyoruz.

Bu konudaki bir başarı Türk Kütüphaneciliği tarihine altın harflerle geçecektir.

Böyle bir kanun gerçekleştiği takdirde: Mihnetli zevk saymayı hüner edinmiş biz kütüphaneciler daha iyi varlık gösterebileceğiz.

Böyle bir kanun dolaylı olarak: En doğruyu en büyükler bilir prensibini temsil eden merkezîyetçi sistemin köstekleyici tutumundan kütüphanelerimizi kurtaracak, merkezîyetçiliği sadece bilimsel otorite alanında tutacaktır.

Böyle bir kanun: İmkanları ile kendi varlığını duyuracak ve onuru yükselecek olan kütüphanecinin - idarî konularda - mütalâasını almayı hiç bir yüksek makam tenezzül meselesi sayamayacaktır.

Böyle bir kanun çıktığı takdirde: Yükselen yeni hizmetler karşısında hiç bir mahallî yönetici bir kütüphaneciye onur kırıcı davranış gösteremeyecektir.

Böyle bir kanun çıktığı takdirde meselâ: Hiç bir telefon müdürlüğü büyük bir şehirde binlerce ailenin ezberlediği bir kütüphane telefon numarasını (affederseniz) bir genel eve tahsis etmeye cesaret edemeyecektir.

Sayın Adnan Ötügen gibi kutsal çileyle çekmiş bir meslekdaşımızın Kültür Müsteşarlığı döneminde Millî Eğitim VII. Şurasında, Kütüphaneler Komitesi Raporunda yer alan tasarıların kanunlaşacağına yürekten inanmakla birlikte tarih önünde büyük sorumluluğun kanun koyucu politikacılara ait olacağını da unutmuyoruz.

Çaba hepimizden gelecektir.

3. Kurultayımızda kütüphaneciliğimize emeği geçen bütün meslekdaşlarımızı saygı ile selâmlar, Derneğimizde yeni görev alacak arkadaşlarımıza başarılar dilerim.

VII. EK

KAYSERİ ŞUBESİ ADINA ŞUBE BAŞKANI MEHMET ATABERK'İN YAPTIĞI KONUŞMA

Eşref Müsteşarımız, muhterem büyüklerim,
Değerli delegeler; çok sayın misafirlerimiz;

Türk Kütüphaneciler Derneği Kayseri Şubesi'nin faaliyetleriyle genel durumu sunmadan önce; hoş geldiniz der, hepinizi hürmetle selâmlarım. Aziz delegeler; Türk Kütüphaneciler Derneği Kayseri Şubesi'nin genel durumu ile 1964 ilâ 1966 yılları arasındaki; iki yıllık, faaliyetlerini kısaca sunuyorum:

1 — Şubenin kuruluş tarihi:

Şubemiz Nisan/1962 de kurulmuştur.

2 — Üye durumu:

Şubemizin (44) üyesi vardır. Bu miktar önümüzdeki süre içerisinde, olumlu faaliyetlerde bulunulmak suretiyle çoğaltılacaktır.

3 — Para durumu:

Şubemizin kuruluşundan bu âna kadar (2165) lira (95) kuruş gelir sağlanmış ve buna karşılık olarak da (1881) lira (89) kuruş sarfedilmiştir.

4 — Bu iki yıllık sürede yapılan faaliyetler :

a) Kitabın ve kütüphanelerin faydalarına alt veczeler teksir edilmek suretiyle, düre bütün Kayseri halkına dağıtılmıştır.

b) Ayrıca kütüphane hizmetlerinin nelerden ibaret olduğu ve kitabın faydalarına dair veczeler zaman zaman Belediye operatöründe yayımlanmıştır.

c) Zaman zaman kitap sergileri düzenlenmek suretiyle, halkın kütüphaneye ilgişinin artırılmasına çalışılmıştır.

d) İlimizin ileri gelenleri ile bütün vatandaşlar davet edilmek suretiyle çeşitli konularda konferanslar verilmiştir. Bu vesile ile Kayseri'de, yurdumuzda ve bütün dünyadaki «KÜTÜPHANECİLİK TARİHİ» ve kütüphane hizmetleri ve bu kurumların faydaları davetlilere duyurulmuştur.

e) Millî Eğitim Müdürlüğü ve öğretmenlerle işbirliği yapılarak kütüphanenin önemini belirtici konuşmaların ders saatlarında yer alması sağlanmıştır.

f) Kütüphane hizmetlerinin nelerden ibaret olduğu, mahallî Basından istifade edilerek halkımıza duyurulmuştur.

g) Yaptıklarımızı asla yeterli bulmuyoruz. Önümüzdeki süre içinde daha olumlu faaliyetlerde bulunmak amacımızdır.

h) Benden önce konuşmuş şube başkanları illerdeki kütüphane faaliyetlerinden bahsettiler. Bendeniz sadece Kayseri Merkez İl Halk Kütüphanesinde 1965 takvim yılında okuyan, ya da kütüphaneden istifade eden okuyucu miktarını sunacağım.

Kütüphane salonunda okuyanlar 26617 okuyucu

Ödünç Kitap Verme Servisinden kitap alanlar 21071 okuyucu

Çocuk kütüphanesinden istifade eden 27747 çocuk.

1) Burada sözlerimi sonlarken, Kurultay çalışmalarının, kütüphanelerimiz personeline, kütüphanelerimizin daha iyi bir duruma gelmesine faydalı olmasını candan diler, hepinizi hürmetle selâmlarım.

VIII. EK

NİĞDE ŞUBESİ ADINA ŞUBE BAŞKANI ABDÜLKADİR KÖYLÜ'NÜN YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın Kurultay üyeleri,

III. Türk Kütüphaneciler Kurultayını Niğde şubesi adına saygılarımla selâmlarım.

Niğde Şubesi olarak Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayına taşrada, yani Kayseri ilinde katılışımız, bizde Türk Kütüphaneciliğinin yeni merhalelere kavuşma ümidini bir defa daha, sevinçle uyandırdı.

Yüksek huzurlarınızda, şahsıma verilen bir ödevi yerine getirmek sevinci ile IV. Kurultay'ın Niğde'de yapılmasına karar aldığınızda, duyacağımız şerefin sonsuz olacağını arz ederim.

Sayın büyüklerim ve değerli meslektaşlarım.

Şubemiz, kendi çapında il yüzeyinde bulunan 1 il halk, 5 ilçe halk, 16 kasaba, 8 gezici, 4 çocuk, 1 kaphıca olmak üzere 35 adet kütüphanemizi ve kütüphanecilik mesleğini tanıtmak çabasıyle;

— Kütüphane haftalarında konferanslar tertip etti. Her dereceli okullarımızda türkçe derslerinde öğrencilere yine Kitap Haftası ve Dünya Çocuk Kitapları Haftası devamınca seviyelerine uygun bilgiler,

— Her yıl Kasım ayı Büyük Atatürk, Kütüphane, Dünya Çocuk Kitapları Haftaları devamınca amacına uygun sergileri açtı,

— İki yıl içinde, bu haftalara rastlatılmak suretiyle kütüphanelerimizi tanıtan bültenler yayınladı,

— Adana Şehir Tiyatrosu'nu, iki defa Niğde'ye getirterek temsiller verirdi,

— Zaman zaman, il yüzeyindeki kütüphanelerimiz personelinin kasaba ve ilçelerden merkeze çağırarak meslek yönünden yetişmelerini sağladı,

— Ayrıca iki yılda üç defa biçki - dikiş ve nakış kursu açarak ev hanımlarımızı ve genç kızlarımızın boş zamanlarını değerlendirdi ve kütüphanemizle aralarında ilgi kurdu. İsteklerimizi ve problemlerimizi diğer şube başkanı arkadaşlarımız belirttiler.

Yüksek Kurultayımızın değerli zamanını fazla işgal etmemek düşüncesiyle sözlerime son verirken kurultayımıza başarılar diler, hepinizi hürmetlerimle selâmlarım.

IX. EK

ÜRGÜP ŞUBESİ ADINA ŞUBE BAŞKANI MUSTAFA GÜZELGÖZ'ÜN YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın başkan, değerli meslektaşlarım kıymetli misafirler.

Türk Kütüphaneciler Derneğinin III. Kurultayının yurt sathında sesinin duyulması bakımından Kayseri'de toplanmasına karar veren genel kurula şükranlarımızı arz ederiz.

Ürgüp şubesi olarak bazı görüşlerimizi açıklamak isteriz.

Türkiye'de çeşitli dernekler mevcut olup toplumumuz yararına çalışmaktadırlar. Derneğimiz bunlardan en büyük hizmeti gören, milletimizi muasır medeniyet seviyesine ulaştırma çabasında en etken olanıdır. Fakat, bizleri yukarıdaki amaçlarımıza ulaştıracak olan konudaki çalışmalarımızın yeterli olduğunu iddia edemeyiz. Bu yetersizliğin nedenlerinin araştırılması gerekiyor.

Sayın arkadaşlarım, bugün Türk Kütüphaneciler Derneğinin ancak onaltı şube ile III. Kurultayını yapıyoruz. Gönül isterdi ki şu anda toplanan Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayını, her biri yurt sathına dağılmış, ulusal görevler peşinde çaba sarfeden onaltı şubesi ve bağrına toplayacağı besyüzlerce delegesi meydana getirsin. Şimdi kısaca durumun neden böyle olduğunun sebeplerini gözden geçirelim:

Genel Kurul bütçesinin oldukça yetersiz bulunduğunu gördük. Bu durumda olan genel kuruldan ne derece bir başarı beklenebilir. Genel Kurul açılmış bulunan onaltı şubenin çalışmalarını yalnız maddi yönden değil mânevî yönden de destekleyemediği gibi, hükümetimize de kütüphanelerin yetişkinleri eğiten okullar olduğunu tanıtamamıştır. Ve yine anlaşılmayan bir gerçek te artık kütüphanecinin kitap bekleyen insan olmaktan çıktığı, kütüphanelerin de ilim, irfan yayan birer müessesese haline gelmiş olduklarıdır.

Değerli arkadaşlarım; bizler mesleğimizin değerini vatandaşlara gereğince tanıtmıyoruz, kanısındayım. Vatandaş kütüphaneciyi kitap bekleyen, eline geçen birkaç kitabı kaydeden, akşama kadar oturan bir insan olarak tanımaktadır. Bu inancı vatandaşın zihninden söküp atmamak için onun gelmesini beklemeyeceğiz. Bizlere teslim edilen eserleri ayağına kadar sırtta, atla, merkeple, arabayla, book-mobille götüreceğiz. Çocuğuna, gencine, erkeğine, kadınına kitap okuma zevkini aşılayacağız. Okuduğu eserlerden ne anladığını ve bunlardan ne dereceye kadar yararlanma yollarına gittiğini de bir kütüphaneci olarak araştıracağız. İşte o zaman vatandaşın zihnindeki «Oturun insan» kavramını silip ilim-irfan yayan insan olarak toplumdaki en iyi yerimizi alacağız. Bazı meslektaşlarımız yaptığımız ziyaretlerde, toplumun kütüphanecilere kıymet vermediğinden, çalışmalarını bazı çevrelerin çekemediğinden, engellerle karşılaştıklarından yakınmaktadırlar. Bunda da gerkten haklıdırlar. Ancak yukarıda bahsettiğimiz gibi azimle çalışıldığı zaman çe-

kemeyen çevrelere toplum, derslerini vermekte gecikmeyecektir. Bu düşüncelerimin bir de aksi taraflarını arzetmeme müsaade buyurmanızı rica edeceğim:

Yukarıda söylediğimiz gibi oturan insan olmayıp, yalçın dağlar ardında kitap, gazete bekleyen vatandaşlarımıza yaz-kış, atı ile, merkebi ile, arabası ile ilim-irfan yayan, insanlığın yükselmesi için çırpınan kütüphanecilerimiz maalesef maddi bakımdan tatmin edilmemektedirler. Bugün bir odacı, bir gardiyan 300 - 400 lira alıyor. Sözlerim onları küçük gördüğüm anlamına alınmamalıdır. Kış aylarında, dağlarda hayatı pahasına mücadele ederek kitap götüren kütüphaneci ise ancak 240 lira alıyor. Bundan da ayrıca kefalet aidatı kesiliyor. İşte bu gibi imkânsızlıklar içerisinde bulunan arkadaşlarımız haklı olarak durumlarından yakınmakta ve zaman zaman bu kutsal görevlerini terketmektedirler. Bakanlığımızca bu gibi arkadaşlarımızın kadroları 300 - 400 lira olarak tahsis edilmeli ki daha verimli olabilsinler. Bu isteğimizin sayın müsteşarımız ve genel müdürümüz tarafından nazarı dikkate alınacağını umuyoruz. Önümüzdeki çalışma devrelerinde yeterli kadro, kitap tazminatı veya ayda on gün köyleri dolaşan kütüphanecilere harcırah verilmesi gibi tatmin edilme yollarına gidilebilir.

Bir isteğimiz de dernek olarak Türk Kütüphanecileri Yardımlaşma Sandığı adı altında bir sandık kurulması ve mağdur düşecek bazı meslektaşlarımıza yardımlarda bulunulmasıdır.

Görüşlerimiz ve isteklerimizin bunlardan ibaret olduğunu belirterek sözlerime son verirken, gelecekte hepimize mutlu mesleki başarılar diler, hepinizi hürmetle selâmlarım.

X. EK

YALVAÇ ŞUBESİ ADINA ŞUBE BAŞKANI MUZAFFER TÜTÜNCÜ'NÜN YAPTIĞI KONUŞMA

Pek muhterem büyüklерim, saygı değer meslektaşlar ve kıymetli Kurultay üyeleri,

Türk Kütüphaneciler Derneğinin III. Büyük Kurultayına Yalvaç Şubesi olarak katıldığımızdan sevinçimiz sonsuzdur. Kurultayımızın muhterem delegelerine şubemiz üyelerinin ve haldemizin selâm ve muhabbetlerini sunma bahtiyarlığına eriştiğimiz için büyük kıvanç duymaktayız.

Şubemiz 1962 yılının kasım ayında kurulmuştur. Hâlen ondokuz üyesi vardır. Her geçen ay ve yıl üye sayımızdaki az bile olsa artış bize kuvvet vermektedir. Ümit ediyoruz ki önümüzdeki yıllarda faaliyetimiz daha artacaktır.

Şubemiz 1965 yılının son aylarında; inşa etmekte olduğumuz kütüphane binası inşaatına ait olmak üzere gelirlerin tamamını hasrederek, gençlere vazife verilerek, müsamere tertip edilmiş, bir gün öğrencilere ve bir gün de halka olmak üzere temsiller verilerek suretiyle 700 lira gelir sağlamış ve böylece inşaata karınca kaderince şube olarak yardım elini uzatmıştır.

Kütüphanelerimizin her yönden geliştirilmesi ve her okuyucuya faydalı olabilmeleri hususundaki ihtiyaçlarının giderilmesi ve sanyen Kurultayımızda müsbet kararlar alınarak, bu kararların tahakkukunu ve tatbikini heyecanla beklemekteyiz. Bugün bütün umumî kütüphanelerimiz hizmetlerini tam mânasıyla kendileri görmektedir ve meyvaları da almaktadır. Bu merkezî ilim yuvalarının gerektiği şekilde çaba göstermekte olduklarına kani bulunmaktayız.

Ancak:

1 — Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Merkezince ayrıca yüksek Bakanlığımız nezdinde gerekli teşebbüslere girişilerek bilhassa yarıda kalan kütüphane binaları inşaatlarına azami yardımlar sağlanarak kendilerine has binalara kavuşturulması suretiyle faaliyetlerine daha geniş çapta imkân verilmesini heyecanla beklemekteyiz.

2 — İl ve ilcelerimizdeki sayıları çok az olan kütüphanelerimizin, bilhassa sube faaliyetlerine gerekli değer verilmek suretiyle isteklerinin giderilmesi, yeni yeni kadrolar verilerek takviye edilmesinde büyük faydalar ummaktayız. Durup dinlenmeden çalışma çabası içinde bulunan kütüphane idarecilerimize böyle imkânların bağışlanması çok yerinde ve isabetli olacak ve daha geniş ölçüde çevresini faydalı kılacaktır.

3 — Büyük nüfuslara sahip olan kasaba ve köylerimizde kütüphane hizmetlerine tamamen elverişli binaları mahallen ve karşılıksız olarak temin eden kucak, kasaba merkezleri ve hem de civarlarındaki köylü vatandaşlarımızın fikri gelişmelerini sağlamak, yetişen yeni nesle fayda olmakla kütüphaneciliğin görevini yerine getirme sevincini tam mânasiyle tatmış olunacağına inanıyoruz.

4 — Bir çok resmi dairelerde olduğu gibi mesal saatlerinden fazla ve aralıksız görev yapan kütüphanelerimiz personellerine de fazla mesal ücreti verilmesini sağlamak suretiyle az da olsa maddeten de teçhiz etmek halinde yurt ve vazife severliği tam anlamıyla yerine getirmiş olacaktır. Bu açıktan koparılacak bir hak değil, bilâkis fazla çalışma ve çevresinde yararlı olan ve olmaya üstün gayret sarfedenlere verilmesiyle diğerlerini de bu iyi hizmete iteceğine inandığımızdandır. Şüphesiz ki bu istekler manevi hüzura bir aykırılık değil, bilâkis büyük bir destek teşkil edecektir.

5 — Kütüphanelerimizin bölgesindeki çalışmalarının cemiyetimize yararlı olmaları hususunda yılda bir defa dahi olsa gezici müfettişliklerce teftiş edilmesi Bakanlığımız nezdinde temaslara geçilerek bu hizmetlere yer verilmesi çok yerinde olacaktır.

Böylece mahallî, zarurî ve âcîl ihtiyaçlar da tesbit edilmiş ve üst makamlara duyurulmuş olacak ki kısa zamanda tahakkukuna ilk adım tılmış olsun.

Kurultayımızın muhterem delegeleri; malûmlarınızdır, bilim ve kültürün temeli olan kütüphanelerin önem ve değerlerini yüzyıllar önce takdir eden milletler bu hizmetler sayesinde gelişmişlerdir. Eğitim ve öğretimin asrımızın icap ettirdiği gelişmelerde kütüphanelerin çok büyük payı vardır. Bu sayede müsbet sonuçlara ulaştıklarını görmekteyiz. Vatandaşlarımızın bilgili, yararlı olmasında ilkokullardan başlayarak üniversitelerimize kadar her kademedeki okullarımızın tamamlayıcısı olmuşlardır. Okul ve eğitimden yoksun olan köy ve kasabalarda kütüphane hizmetleri vasıtasıyla doldurulması, tamamlanması yönünden yüklendiği görev ve sorumluluğun değeri ölçülemeyecek kadar büyüktür.

Büyük Kurultayımızın muhterem delegeleri, takdir ve tasvip buyurursunuz ki istek ve temennilerimiz pek çoktur. Şüphesiz ki bunların bir anda halli mümkün değildir. Yukarıda izahına çalıştığımız hususlar, kısa zamanda yerine getirildiğinde hem çalışmalarımız verimli ve hem de sevincimiz büyük olacaktır.

Sözlerime son verirken III. Büyük Kurultayımızın alacağı kararların çok faydalı olmasını diler ve Türk Kütüphaneciler Derneğinin, kütüphanelerimize, kütüphanecilerimize ve aziz milletimize faydalı olmasını temenni eder, pek muhterem huzurlarınıza Yalvaç Şubesi adına hürmetlerimi sunarım.

XI. EK

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ III. KURULTAYI'NA SUNULAN GENEL MERKEZ YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayı'nın sayın temsilcileri:

Türk Kütüphaneciler Derneği'nin III. Kurultayı'nı, mesleğimizi daha iyi tanıtmak ve kitlelere maletmek, kütüphanecilik mesleğinin türlü sorunlarını değişik çevrelerde tartışarak yöneticileri mesleğimizle ilgilendirmek amacı ile, Anadolu'da açmak istedik. Bunun için de, kalkınma bakımından yurdumuzun diğer bir çok yerlerine oranla daha ileri gitmiş ve kalabalık bir aydın kitlesine sahip bulunan Kayseri'yi seçtik.

Kurultayın burada açılacağını öğrenip bize büyük yardımlarda bulunan, içten bir konukseverlik gösteren sayın Kayserililere, Kayseri'nin değerli Vali Vekiline, değerli yönetici ve eğitimcilerine, Kayseri Şubemizin başkanı Mehmet Ataberk ve diğer kütüphaneci arkadaşlarımıza, Kurultayımızı geniş şekilde yansıtan mahalli basına, Derneğimizin Merkez Haysiyet Divanı üyesi, Milli Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarı sayın Adnan Ötügen'e (toplantımıza katıldığından dolayı) şükranlarımızı belirtmekle söze başlamak istiyoruz.

Çalışma dönemimiz içinde iki değerli meslektaşımızı kaybettik. Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Yönetim Kurulu üyesi, Kütüphanecilik Bölümü mezunu genç arkadaşımız Semâ Göksel ile Bolu Halk Kütüphanesi Müdürü Mithat Samurkaş Tanrının rahmetine kavuşmuşlardır. Her ikisinin hâtrasını da, saygı ile anarız.

II. Kurultayca Genel Merkez Yönetim Kurulu'na seçilen Abdullah Savaşçı, Mediha Yurttabir, Sami Gürtürk, Hasan Taner, Akın Tokmakçıoğlu, Semâ Göksel, İhsan Arıkan, Sevgi Kendirli ve Ahmet Borcaklı, aralarında iş bölümü yaparak, Genel Merkez Yönetim Kurulu'nu şöyle teşekkül ettirmişlerdir: Genel Başkan, Abdülkadir Salgir; Genel Başkan Yardımcısı, Abdullah Savaşçı; Genel Yazman, Mediha Yurttabir; Genel Sayman, Hasan Taner; Vezneci üye, Akın Tokmakçıoğlu; üyeler, Sevgi Kendirli, Sami Gürtürk, İhsan Arıkan, Semâ Göksel, Ahmet Borcaklı ve Nilüfer Norman. Ancak, Nilüfer Norman işlerinin çokluğu yüzünden Kuruldaki görevinden ayrılmış ve yerine Aydın Urgan girmiştir. Semâ Göksel'in acı kaybı üzerine boşalan üyeliğe de, Necmeddin Sefercioğlu çağırılmıştır.

Birinci Kütüphane Haftası

II. Kurultaydan sonra görevi devralan Yönetim Kurulumuz, II. Çalışma Döneminde hizmet gören Genel Merkez Yönetim Kurulunun, Kasım ayının Pazartesi ile başlayan son haftasının Kütüphane Haftası olarak kabul edilmesine ve bu haftanın yurt çapında kutlanmasına dair 24 Ağustos 1964 gün ve 26 sayılı kararını uygulamakla işe başlamıştır. Haftanın Derneğimizin şubesi bulunan yerlerde önemle kutlanabilmesini sağlamak üzere bir genelge hazırlanmış ve şubelere gönderilmiştir. Bu konuda Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nün yardımları da sağlanmış ve Hafta'nın Türkiye'deki bütün kütüphanelerde kutlanması temin edilmiştir. Ankara'daki gazetelerde Hafta'nın önemini belirten haber ve yazıların çıkması mümkün hale gelmiş, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ile geniş ölçüde işbirliği yapılmıştır.

İlk Kütüphane Haftası'nın açılışı dolayısıyla, 23 Kasım 1964 Pazartesi günü Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi'nde bir tören düzenlenmiş; bu törende Genel Başkanımız Abdülkadir Salgır bir açış konuşması yapmış, daha sonra sayın Adnan Ötügen, o zamanki Kütüphaneler Genel Müdürü İsmet Parmaksızoğlu, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü Doçenti Dr. Osman Ersoy konuşmuşlardır. Büyük bir ilgi ile izlenen bu törende, Derneğimiz yayınları arasında yayınlanan, İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürü Muzaffer Gökman'ın Türk Kütüphaneciliğinin Bibliyografyası (Ankara, 1964) adlı eseri, törene katılanlara armağan olarak dağıtılmıştır.

I. Kütüphane Haftası içinde, Ankara Radyosu'nun Köyün Saati'nde Cemaledin Şenocak, Dini ve Ahlakî Musahabeler saatinde Mehmet Oruç kütüphanelerin önemini belirten konuşmalar yapmışlar; Ordü ve Çocuk saatlerinde kütüphaneler ve kütüphanecilik çeşitli yönlerden eleştirilmiştir. Radyo'da, ayrıca, 29 Kasım 1964 günü saat 21.30'da özel bir program sunulmuş, bu programda Genel Başkanımız Abdülkadir Salgır Millî Kütüphane, Dr. Müjgân Cunbur yazma kütüphaneleri, Dr. Berin U. Yurdadoğ üniversite ve araştırma kütüphaneleri, Doç. Dr. Osman Ersoy da Türk kütüphaneciliğinin sorunları hakkında, ilgi ile izlenen konuşmalar yapmışlardır: Akın Tokmakçıoğlu'nun hazırladığı «Elimizdeki Kitap», Sami Güttürk'ün hazırladığı «Halk Kütüphaneleri», İhsan Arıkan'ın hazırladığı «Özel Kütüphaneler» konusundaki konuşmalar da Radyo'da yayınlanmış, böylece kütüphanecilik sorunlarının geniş halk topluluklarına duyurulması imkânı elde edilmiştir.

I. Kütüphane Haftası'nın ilk günü, kütüphanecilikle ilgili güzel sözler ihtiva eden 40.000 civarında kâğıt, Ankara'nın kalabalık alanlarına Türk Hava Kurumu uçakları ile havadan atılmıştır.

Yine aynı Hafta içerisinde, Emily Dean ödüllerinin dağıtım töreni yapılmış, bu törende, derece alanlara Türk Kütüphaneciler Derneği adına da birer kitap armağan edilmiştir. Bu arada, Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphane Müdürü İlhan Kum tarafından, «Bibliyografik Kontrolde Yeni Gelişmeler» konulu bir konferans verilmiştir. Kütüphane Haftası münasebetiyle Kütüphaneler Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen «Fotoğrafia Halk Kütüphaneleri» adlı bir sergi, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi salonlarında açılmış, Millî Kütüphanede, kendi yapısında açtığı «Kütüphanecilikle İlgili ve Türkiye'de Basılmış İlk Kitaplar» sergisi ile Hafta'nun zenginleşmesini sağlamıştır.

Türkiye'nin diğer bölgelerindeki kütüphanelerde, «Hafta» dolayısıyla çalışmalar olmuş, mahallî radyolarda meslekle ilgili konuşmalar yapılmış, müsamere, konserler, gösteriler, sergiler düzenlenmiş, okullarda kütüphanecilikle ilgili konuşmalar düzenlenmiş, Hafta boyunca okuyuculara daha geniş hizmetler sunulmuş, yeni Ödünçverme Servisleri açılmış, yarışmalar düzenlenerek kazananlara ödüller verilmiş, mahallî gazetelerde kütüphanecilikle ilgili yazılar, yayınlanmış ve yöneticilerin kütüphanelere yardımları sağlanmıştır. Hafta boyunca, Yönetim Kurulumuz sık sık toplanmış, gerekli kararlar vererek uygulamış ve «Hafta»nın mükemmel bir şekilde kutlanmasını başarmıştır.

Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni

Yönetim Kurulumuz, yurdumuzun tek kütüphanecilik meslek dergisi olan Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni'nin daha önce yayınlanmamış olan eski sayılarını da yayımlayarak, günü gününe yayınlanan bir dergi haline getirmiştir. Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni'nin XIII/1-2, XIII/3-4, XIV/1-2, XIV/3-4, XV/1 ve XV/2'nci sayıları, bizim görevde olduğumuz süre içinde çıkarılmıştır. Öte yandan Bülteni'nin satışı sağlanarak, Derneğe gelir getirilmiştir. Kültür Müsteşarlığı nezdinde

yaptığımız temaslar olumlu sonuç vermiş ve Milli Eğitim Bakanlığı, Bülten'imizle 307 adedine abone olmuştur.

Kütüphanecilik Kursu

Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Yönetim Kurulu, Ankara'da bulunan Kamu İktisadi kuruluşları, resmi daireler ve özel kurumlarda çalışan, çeşitli menşelerden gelen kütüphanecilerin meslek içi eğitimi için bir kurs açmayı kararlaştırması, çeşitli kurumlara yazı yazılmak suretiyle, 27 kişinin bu kursa katılması sağlanmıştır. Kurs, 20 Eylül 1965 tarihinde, Milli Kütüphane'de, Milli Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarı sayın Adnan Ötügen'in yaptığı bir konuşma ile açılmıştır. 28 Ekim 1965'e kadar devam eden kursun müdürlüğünü Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Savaşçı yapmış, «Kütüphanecilikle İlgili Genel Bilgiler» dersini Doç. Dr. Osman Ersoy, «Müracaat ve Bibliyografya» dersini M.E.B. Kütüphaneler Genel Müdürü Abdülkadir Salgır, «Kütüphane Yönetimi» dersini Kütüphaneler Eski Genel Müdürü ve Din Eğitimi Genel Müdürü İsmet Parmaksızoğlu, «Kataloglama ve Tasnif» dersini de, DTCF Kütüphanecilik Kürsüsü asistanı Necmeddin Sefercioğlu vermiştir. Kurs süresince öğleye kadar beş ders yapılmış, öğleden sonraları da çeşitli türdeki kütüphaneler gezilerek kursiyelerin kütüphane çalışmaları hakkında bilgi almaları sağlanmıştır. Kursu bitirenlere, .II. Kütüphane Haftası'nun beşinci günü Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde yapılan bir törenle başarı belgeleri dağıtılmış, Dernek tarafından da bu münasebetle bir çay verilmiştir. Kurs için gerekli giderler, kurse kütüphaneci gönderen kurumlardan yapılan bağışlarla karşılanmıştır.

Büyük bir ilgi ile karşılanan bu kursun devamı istenmektedir.

Dış İlişkiler

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü eski profesörlerinden Miss Ethelyn Markley'e, yurdumuzu yeniden ziyaretinden yararlanılarak bir konferans verdirilmiş, «Türk kütüphanelerinin gelişmesinde Türk Kütüphaneciler Derneği'nin rolü» konusundaki bu konferans Türkçeye Necmeddin Sefercioğlu tarafından çevrilmiş, konferans metni ayrıca Türk Kütüphaneler Derneği Bülteni'nde yayımlanmıştır. Konferanstan sonra da Miss Markley şerefine bir çay verilmiştir.

Yurdumuzu ziyaret eden Amerikan Kütüphaneler Derneği Dış İlişkiler Müdürü Dr. Lester Asheim şerefine düzenlenen çay ise, bir çok Ankara kütüphanecisinin bir araya getirilmesini ve tanıştırılmasını sağlamıştır.

Derneğimizin kuruluşundan beri üyesi bulunduğumuz IFLA (Kütüphane Dernekleri Uluslararası Federasyonu)'ya olan aidat borçlarımız, eskiden olduğu gibi muntazam ödenmiş; böylece Derneğimiz bu uluslararası kuruluşa üye olmanın en önemli görevlerinden birini yerine getirmiştir. Mali imkânsızlıklar yüzünden, IFLA'nın genel kurul toplantılarına temsilci göndermek mümkün olamamıştır.

UNESCO Millî Komisyonu

Derneğimiz Genel Kurul üyeleri arasında bulunduğu UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'nun görev süresi içindeki genel kurul toplantılarına Derneğimiz adına genel başkanımız Abdülkadir Salgır katılmış ve Dernek görüşü olarak, Türkiye'de de; Hindistan'da olduğu gibi, örnek bir halk kütüphanesi projesinin uygulanması görüşünü savunmuştur.

Derneğimiz, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu'nun kuruluşundan beri bu kuruluşun da üyesidir.

Kataloglama Kurullarının Birleştirilmesi

Türkiye'de çeşitli kütüphaneler ayrı ayrı kataloglama kuralları uygulamakta-

dırlar. Bu durum, hem kütüphaneciler, hem de okuyucular bakımından bir çok sakıncalar doğurmaktadır. Batı'da, ülkeler arasında bile ortak kataloglama kuralları uygulanmasına çalışılmaktadır. 1961 yılında Paris'te toplanan Kataloglama Kuralları Uluslararası Konferansı'na kataloglama kurallarında birlik sağlanması konusunda verilen karara, konferansa katılan Derneğimiz temsilcisi tarafından da imza atılmıştır. Kararı imzalayan ülkeler, konferans kararlarının ülkelerinde uygulanması için çalışacaklarına söz vermişlerdir. Bu duruma göre, yurdumuzda uygulanmakta olan kuralların bu karara göre yeniden ele alınması, gerekli değişiklik ve düzeltmelerin yapılması gerekmektedir.

Bunları gözönüne alan Yönetim Kurulumuz, kataloglama kurallarında yurt çapında bir birlik sağlamak ve IFLA kararlarını da uygulamış olmak amacı ile farklı kurallar uygulayan kurumlardan davet edilen temsilcilerle bir komisyon kurmuştur. Komisyona Kütüphaneler Genel Müdürlüğü adına Genel Müdür Abdülkadir Salgır, Milli Kütüphane Genel Müdürlüğü adına Kataloglama Bölümleri Başuzmanı Leman Çankaya, D.T.C.F. Kütüphanecilik Bölümü'nden asistan Necmeddin Sefercioğlu, Hacettepe Bilimler Merkezi Kütüphanesi'nden Müdür Yardımcısı Nilüfer Norman ve Türk Kütüphaneciler Derneği adına DTCF Kütüphanesi Müdürü Hasan Taner katılmışlardır.

Derneğimiz yayını olan «Basma Eserler Alfabetik Katalog Kaideleri» adlı eseri, 1961 Kataloglama Kuralları Uluslararası Konferansı kararlarının ışığı altında gözden geçirerek gerekli düzeltme ve değişiklikleri yapıp, daha geniş olarak düşünülmüş yetkili bir komisyona tasarı götürecektir. Bu alt komisyon, Hasan Taner'in başkanlığında çalışmalarına devam etmektedir.

İkinci Kütüphane Haftası

İkinci Kütüphane Haftası, 22 - 28 Kasım 1965 günleri arasında kutlanmıştır. İlk gün, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Konferans Salonunda bir açılış töreni düzenlenmiş, Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Savaşçı, Milli Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşar Yardımcısı Sıtkı Bilmen, Milli Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürü Abdülkadir Salgır, Milli Kütüphane Genel Müdürü Dr. Müjgan Cunbur, DTCF Kütüphanecilik Kürsüsü Profesör Vekilli Doç. Dr. Osman Ersoy, «Hafta» ile ilgili konuşmalar yapmışlardır. Bu konuşmalar ve toplantı Radyo haberler bülteninde yayınlanmış, ayrıca «Günün Olayları» saatinde, konuşmacıların seslerinden kısımlar verilen bir program yayınlanmıştır.

Haftanın ikinci günü, Emily Dean Ödüllerinin dağıtım töreni yapılmış, ödül alan öğrenciye, Genel Başkanımız, Derneğimizin armağanı olan «Dewey; Onlu Tasnif» adlı eseri vermiştir.

24 Kasım Çarşamba günü, Türkiye Amerikan Kütüphaneleri Müdürü Mr. Leonard Sherwin, «Kütüphane Haftası ve Kütüphanelerin Gelişmesi», 25 Kasım 1965 Perşembe günü de Hacettepe Bilimler Merkezi Kütüphane Müdürü İlhan Kum «Elektronik Beyin Kütüphane Hizmetinde» konulu birer konferans vermişlerdir.

26 Kasım 1966 Cuma günü, Hafta münasebetiyle Milli Kütüphane Sergi Salonunda Milli Kütüphane tarafından düzenlenen «Kütüphanecilik Yayınları ve Ressam Hoca Ali Rıza Resim Sergisi» Milli Eğitim Bakanı Orhan Dengiz'in bir konuşması ile açılmış, arkasından da TKD Genel Yönetim Kurulu üyesi tenor Ahmet Borcaklı tarafından, Mithat Fenmen eşliğinde, Türk ezgilerinden mürekkep bir konser verilmiş, büyük bir takdir toplamıştır.

Aynı günü, saat 17.30'da Türk Kütüphaneciler Derneği tarafından düzenlenen kursu bitirenlere başarı belgeleri törenle verilmiş ve bu münasebetle, kursiyelerine Dernek Genel Merkezince bir çay düzenlenmiştir.

Haftanın son günü olan 27 Kasım 1965 Cumartesi günü, DTCF Kütüphanecilik Bölümü Öğrenci Kulübü'nün çok beğenilen özel programı sunulmuş, çok kalabalık bir kütüphaneci kitlesi, öğrencilerden kurulu folklor ekibinin gösterilerini, Halkevleri Kolklor Korosu'nun konserini ve konuşmaları takdirle izlemişlerdir.

Kütüphane haftalarımızda, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'nun mesleğimizle ilgili konuşmaları yayınlamak suretiyle ve radyolarda düzenlenen özel programlarıyla Derneğimize ve mesleğimize göstermiş olduğu yakın ilgiye teşekkür etmek, bizim için ödenmesi gereken bir borçtur.

Devlet Personel Kanunu

Devlet Memurları Kanunu'na göre Kütüphanecilik Mesleği Sınıf Tüzüğü'nün hazırlanması sırasında, kütüphanecilerin tavan ve taban seviyelerinin yüksek tutulması hususunda, Devlet Personel Dairesi ile temasa geçilmiş, çeşitli konuşma ve yazışmalardan sonra ve sayın Kültür Müsteşarımız ve diğer ilgililerin de gayretleri ile, taban göstergesinin 225, tavan göstergesinin de 950 olması, yani kütüphaneciler için gayet müsait şartların sağlanması mümkün olmuştur.

«Kamuya Yararlı Kurum» Olma İşi

Derneğimizin kamu yararına çalışan bir kurum olduğunun kabulü için ilgili yerlere başvurulmuş; ancak, böyle bir teşebbüse geçmek için Genel Yönetim Kuruluna yetki ve görev verildiğine dair Kurultayca bir karar itirazının gerektiği bildirilmiştir. II. Kurultay tutanaklarında böyle bir karar bulunmadığı için bu konudaki teşebbüs daha ileriye götürülememiş, konu huzurlarınıza getirilmiştir.

Kurultayımız, «Türk Kütüphaneciler Derneği'nin kamuya yarar dernekler arasına alınması için Genel Merkez Yönetim Kurulu'na yetki ve görev verilmesi» hususunda bir karar verdiği takdirde, yeni seçilecek Yönetim Kurulu, yıllardır özlenen bu işi kısa bir süre içinde gerçekleştirebilecektir.

Diğer Çalışmalar

Diğer çalışmalarımız arasında, Türkiye Üniteli Kadınlar Derneği'nin UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nun desteği ile düzenlediği «Yetişkin Kadınların Eğitimi» konulu seminere Derneğimiz adına Sevgi Kendirli ve Aydın Urgan'ın katılmalarını; veremden muzdarip bir meslekdaşımıza Derneğimiz tarafından yapılan yardımı, Ataköy sitesinde bir kütüphane yapılması için Emlâk Kredi Bankası Genel Müdürü ile yapılan görüşme sonucunda, söz konusu yere modern bir kütüphane kurulması hususunda alınan vaadi de zikredebiliriz.

Çalışma dönemimiz içinde, Tekirdağ'da da bir şube açılmış ve böylece şubelerimizin sayısı 16'ya yükselmiş bulunmaktadır. Önümüzdeki yıllarda bu sayının daha da artarak memnuluk verici bir sayıya yükselmesini diliyoruz.

Adana şubemiz üyelerinin Ankara'da yaptıkları inceleme gezisi, Genel Merkez Yönetim Kurulu olarak bizi çok mütehassis etmiştir. Bu gezileri sırasında kendilerine gereken ilgi gösterilmiş, şereflerine Çubuk Barajında bir kır gezisi, Gençlik Parkında da bir çay düzenlenmiştir.

Sayın temsilciler,

Yönetim Kurulumuz, iki yıllık çalışma dönemi içinde mümkün olanı ve yukarı da ayrıntılarını sunduğumuz işleri yapmış, mesleğimize yararlı olmağa çalışmıştır. Çalışmalarımızın yeterli görülerek, Genel Merkez Yönetim Kurulu'nun ibra edileceğini umuyoruz ve bizden sonra görev alacak Yönetim Kurulu'na da büyük başarılar diliyoruz. Yurdun çeşitli yerlerinden, kendi imkanlarınızı da katarak, Kayseri'ye kadar gelip Kurultay'a katılmanızdan dolayı hepimize teşekkür eder, Genel Merkez Yönetim Kurulu olarak saygı ve sevgilerimizi sunarız.

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ

Genel Merkez Yönetim Kurulu

XII. EK

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ III. KURULTAY'INA SUNULAN III. ÇALIŞMA DÖNEMİ KESİN HESAP RAPORU

Sayın Kurultay Temsilcileri;

İkinci Kurultay'dan Üçüncü Kurultay'a kadar geçen iki yıl içinde, kesin hesap bilançosunda görüleceği üzere, evvelki dönemlere oranla, az bile olsa, Derneğin ak-
çalı durumunda bir artış görülmektedir.

Şöyle ki:

Gelir

7.230,74	Lira	Geçen dönemden devir	
33.736,30	»	Yayın gelirleri	
1.989,91	»	Çeşitli gelirler	
26,00	»	%10 G. Merkez hissesi	
<hr/>			
42.982,95	»	Gelirler toplamı	
<hr/>			

Gider

20.511,45	Lira	Yayın giderleri	
6.910,23	»	Çeşitli giderler	
<hr/>			
27.421,68	»	Giderler toplamı	
<hr/>			

Gelir - gider farkı

42.982,95	Lira	Gelirler toplamı	
27.421,68	»	Giderler toplamı	
<hr/>			
15.561,27	»	Yeni G.M. Yönetim Kuruluna devredilecek miktar	
<hr/>			

Bu miktarın;

7.230,74 lirasını II. Kurultay'dan devredilen gelir,
8.330,53 lirasını çalışma dönemimiz içinde sağlanan gelir
teşkil etmektedir.

Bundan başka, Genel Merkezin, Ankara Şubesi'nin ve bazı şahısların bağışı
toplamı olan 10.832 lira, yapı fonu'na ayrılmış olarak T.C. Ziraat Bankasındaki
25040 numaralı Derneğimiz hesabında bulunmaktadır.

Kesin Hesap Bilançosu

Pasif	Aktif		
7.230,74	Geçen dönemden devir	20.511,45	Yayın giderleri
33.736,30	Yayın gelirleri	6.910,23	Çeşitli giderler
1.989,91	Çeşitli gelirler	12.873,52	Banka mevcudu
26,00	%10 G. Merkez hissesi	2.687,75	Kasa mevcudu
<hr/>			
42.982,95	Toplam	42.982,95	Toplam
<hr/>			

XIII. EK

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ III. KURULTAY'INA SUNULAN GENEL MERKEZ DENETLEME KURULU RAPORU

Türk Kütüphaneciler Derneği
III. Kurultay Başkanlığına

Türk Kütüphaneciler Derneği Genel Yönetim Kurulu'nun 8 Eylül 1964 tarihinden 16 Eylül 1966 gününe kadar olan gelir ve giderleri tetkik edilerek tüzük ve kararlarına uygun sarfları ile kasa ve banka mevcutlarının aşağıya çıkarıldığını arz ederiz.

Gelirler

7.230,74	Lira	Geçen Kurultay'dan devir
33.736,30	»	Yayın gelirleri
1.989,91	»	Çeşitli gelirler
26,00	»	%10 Genel Merkez Hissesi
<hr/>		
42.982,95	»	Gelirler toplamı
<hr/> <hr/>		

Giderler

20.511,45	Lira	Yayın giderleri
6.910,32	»	Çeşitli giderler
<hr/>		
27.421,68	»	Giderler toplamı
<hr/> <hr/>		

Gelir ve Gider Farkı

42.982,95	Lira	Gelirler toplamı
27.421,68	»	Giderler toplamı
<hr/>		
15.561,27	»	Yeni Yönetim Kurulu'na devir
<hr/> <hr/>		

Yeni Yönetim Kurulu'na devredilen (15.561,27) liranın (12.873,52) lirasının bankada, (2.687,75) lirasının da kasada mevcut olduğu ve hesaplarda herhangi bir noksanlık bulunmadığı arz olunur. 16/9/1966.

Genel Merkez Denetleme Kurulu

Abdülkadir Köylü

Mehmet Ataberk

Mustafa Güzelgöz

KURULTAYA GELEN TELGRAFLAR

III. Kurultay toplantınıza işlerimin çokluğu sebebiyle katılamadığımdan üzgünüm. Nâzik davetinize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Orhan Dengiz
Millî Eğitim Bakanı

Nâzik davetinize teşekkür ederim. İşlerimin kesafeti aranızda bulunmama engel oluyor. Kurultaya başarılar diler, saygılarımı sunarım.

Ferit Saner
Millî Eğitim Bakanlığı Başmüsteşarı

İşlerimin çokluğu dolayısıyla nâzik davetinize katılamadım. Başarılarınızı diler, kütüphaneci arkadaşlarımı saygılarımla selâmlarım.

Mehmet Önder
Millî Eğitim Bakanlığı
Kültür Müsteşar Yard.

Başarılar diler, saygılar sunarım.

Muhiddin Gavsî Sina
Millî Eğitim Bakanlığı
Kütüphaneler Genel Md. Yard.

Kurultaya katılamadığım için çok üzgünüm. Kütüphaneci arkadaşlarıma başarı dileklerimi sevgi ve saygılarımla sunarım.

Mehmet Özgünes
C. Senatosu Tabii Üyesi

Hastalığım aranızda bulunmak saadetinden beni yoksun bıraktı. Kütüphaneciliğimiz, mensuplarını vicdan ve şuurlarında birbirine kenetleyerek, müşterek bir idealizmle omuzlarınız üstünde yükseliyor. Toplumumuza bu derece verimli ve içli hizmetten mutluluk duymak, varlığımızın sarsılmaz kaynağıdır. Başarılar diler, sevgi ve saygılarla gözlerinizden öperim.

Aziz Berker
TKD Merkez Haysiyet Divanı Üyesi

Ulusça kalkınmada kütüphanelerin önemli görevi olduğuna inanırlardanım. Devlet ve halk kütüphanelerinden sonra alle kütüphanelerinin gelişmesi, muasir medeniyet seviyesine ulaşmanın miyarı olacaktır. Azimli çalışmalarınıza başarılar dilerim.

Hâmit Zübeyir Koşay
TKD Şeref Üyesi

Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayına başarılar diler; selâm, sevgi ve saygılarımızı yollarız.

Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi
Kütüphanecilik Kürsüsü

Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayının ülkemiz kütüphaneciliğine ışık tutmasını diler, sayın Kurultay üyelerine başarılar dileğiyle sevgilerimizi sunarız.

Altan Bektaş

DTCF Kütüphanecilik Kürsüsü
Kulübü Başkanı

Türk Kütüphaneciler Derneği Üçüncü Kurultayına Ankara İl Halk Kütüphanesi başarılar diler, saygılarını sunar.

İl Halk Kütüphanesi — Ankara

Ankara İl Halk Kütüphanesine Yardım Derneği, T.K.D. III. Kurultayının yurt kütüphaneciliğine yararlı olmasını temenni eder ve sayın delegelerine başarılar diler.

Ankara İl Halk Kütüphanesine
Yardım Derneği — Ankara

İşlerim dolayısıyla Kurultaya katılamadığımdan üzgünüm. Çalışmalarınızın yurt kütüphaneciliğine faydalı olmasını diler, bütün meslektaşlarımı hürmetle selâmlar, Kurultayın başarılı olması dileğiyle saygılarımı sunarım.

Melih Ege

T.B.M.M. Kitaplık Müdürü

Kurultaya temsilci gönderemediğimiz için üzgünüz. Kurultayın hayırlı ve başarılı olmasını temenni eder, saygı ve sevgi ile selâmlarım.

Ahmet Bingöl

TKD Şube Başkanı — Eskişehir

Kurultaya başarılar dilerim.

Şevket Çağatay

Halk Kütüphanesi — Eskişehir

Üçüncü Kurultayın başkan ve temsilcilerini saygılarımla selâmlarım. Olumlu kararlar alınmasında başarılar dilerim.

Süleyman Milliöğlü

Halk Kütüphanesi Memuru,
Şarkıkaraağaç — Isparta

Türk Kütüphaneciler Derneği Üçüncü Kurultayının memleket ve mesleğimiz için başarılı olmasını, şahsım ve arkadaşlarım adına, candan diler, katılan meslektaşlarımıza sevgilerimizin ulaştırılmasına delâletinizi saygılarımla rica ederim.

Muzaffer Gökman

Bayazıt Devlet Kütüphanesi Md.
İstanbul

Kurultay çalışmalarının Türk kütüphanecileri için hayırlı ve uğurlu olmasını dilerim.

Halit Dener

Süleymanîye Kütüphanesi Müdürü
İstanbul

Türk Kütüphaneciler Derneği Üçüncü Kurultayının Türk kütüphaneciliği için başarılı olmasını diler, sayın üyelere sevgilerimi sunarım.

Şemim Emsen
II Halk Kütüphanesi Müdürü
İstanbul

Üçüncü Kurultay çalışmalarınızda üstün başarılar.

Nazif Ünlü
Muratmolla Kütüphanesi Müdürü
İstanbul

Türk Kütüphaneciler Derneği Üçüncü Kurultayının, gittikçe gelişen Türk kütüphaneciliğinin mutlu ve başarılı olmasını dilerim.

Selahattin Önerli
Üsküdar Halk Kütüphanesi Müdürü
İstanbul

Kongreye katılan bütün kütüphaneci arkadaşlarıma selâm ve saygılarımı sunar, çalışmaların başarılı olmasını dilerim.

Jale Buğra
Edebiyat Fak. Kütüphane Müdürü
İstanbul

Kütüphaneciliğimizin gelişmesinde önemli bir yer tutacak olan Üçüncü Kurultayımızın sayın delegelerini muhabbetle selâmlar, İzmirli kütüphanecilerin başarı dileklerini saygıyla arz ederiz.

Kemal Özerterem
TKD Şubesi Başkanı — İzmir

Memleketimizde kütüphane ve kütüphanecilik hizmetlerini geliştirmeyi amaç edinen kardeş Türk Kütüphaneciler Derneği'nin Üçüncü Kurultayına başarılar diler, saygılar sunarız.

Ferruh Akarcahoğlu
Millî Kütüphane Cemiyeti Bşk. — İzmir

İzmir Kitaplıkları Geliştirme Derneği adına Kurultayınıza, Türk kütüphaneciliğine güç katıcı başarılı çalışmalar dilerim. Saygılarımla.

Agâh Önen
IKGD Genel Sekreteri — İzmir

Genel Kuruldan yeni ve başarılı kararlar bekler, hürmetle selâmlarım.

Bekir Hayri Aral
Kozaklı Halk Kütüphanesi Memuru
Kozaklı, Nevşehir

Türk Kütüphaneciler Derneği III. Kurultayına işlerimin çokluğundan katılamadım. Olumlu ve başarılı çalışmalarını yakından izlediğim kütüphanecilerimizin gelişmesinde ve Dördüncü Kurultayın da bir kültür ve kütüphaneler şehri olan Niğde'de yapılması hususunda Kurultayınızca isâbetli kararların alınmasını bekler, başarılar dilerim.

Enver Kozanoğlu
Niğde Valisi

TKD III. Kurultayı üyeleri Kayseri Atatürk Anıtına çelenk koyduktan sonra Ata'nın manevî huzurundaki saygı duruşunda.

TKD KURULTAY BAŞKANLIK DİVANI

.(Soldan sağa: Başkanvekili Dr. Müjgân Cunbur, Başkan Doç. Dr. Berin U. Yurdadoğ, Yazman Ruhi Mutlu, Yazman Mübeccel Çörekçi. R. Mutlu, Kurultaya gelen başarı telgraflarını okuyor.)

Bütün varlıkları ile kendilerini halkımıza hizmet yolunda adanmış bulunan kütüphaneçilerimizin Üçüncü Kurultayına en iyi dileklerini sunar, başarılar dilerim.

Süleyman Varlı

Niğde Milli Eğitim, Müdürü

Niğde kütüphaneçileri adına, bu mutlu günde ve gelecekte biz kütüphaneçiler için olumlu sonuçlara kavuşacağına inandığımız Üçüncü Kurultayımıza başarılar dilerim.

Özgür Bilen

Niğde İl Halk Kütüphanesi

Milletimizin aydınlanmasında büyük rol oynayan kütüphaneciliğin toplanmış olan Üçüncü Kurultayına başarı temennileriyle meslektaşlarıma saygılarımı sunarım.

İhsan Güvent

Halk Kütüphanesi Memuru

Aksaray, Niğde

Türk Kütüphaneçiler Derneği Üçüncü Genel Kurultayında biz kütüphaneçiler yararına alınacak kararlarınızı bekler, başarılar dilerim.

Emin Koç

Halil Nuri Bey Kütüphanesi Memuru

Bor, Niğde

Derneğimizin Üçüncü Kurultayının başarılı ve üyelerine faydalı kararlar alınarak çalışmasını candan dilerim.

Muhittin Kaplan

Altınhisar Halk Kütüphanesi Memuru

Bor, Niğde

Kurultayımızın başarılı olmasını diler, en derin hürmetlerimi sunarım.

Osman Ünal

Halk Kütüphanesi Memuru

Çamardı, Niğde

16 il temsilcilerinin katıldığı Kurultay bitiminden sonra Niğde ve yöresinde tertiplenecek gezinin olumlu karşılandığını ve kütüphanelerimizin durumlarının görüşülmesini saygı ile arz ederim.

Halil Erdoğan

Halk Kütüphanesi Memuru

Ulukışla, Niğde

Modern halk kütüphaneciliğine kavuşmada hizmetleri geçenleri yâdederek, Türkiye'nin uygarlığa kavuşmasının bilgi, kültür ve sanatın halk toplulukları arasında gereği gibi gelişebilmesiyle mümkün ve bunun da yurdumuzda modern anlamda yaygın bir halk kütüphaneciliğinin kurulup yerleşmesine bağlı olduğunu inanmış, kendisini adanmış kütüphaneçileri huzurlarınızda selâmlar, kongrenize başarılar temennisiyle en derin hürmetlerimi arz ederim.

Hakkı Yakuboğlu

Halk Kütüphanesi Başmемuru — Van